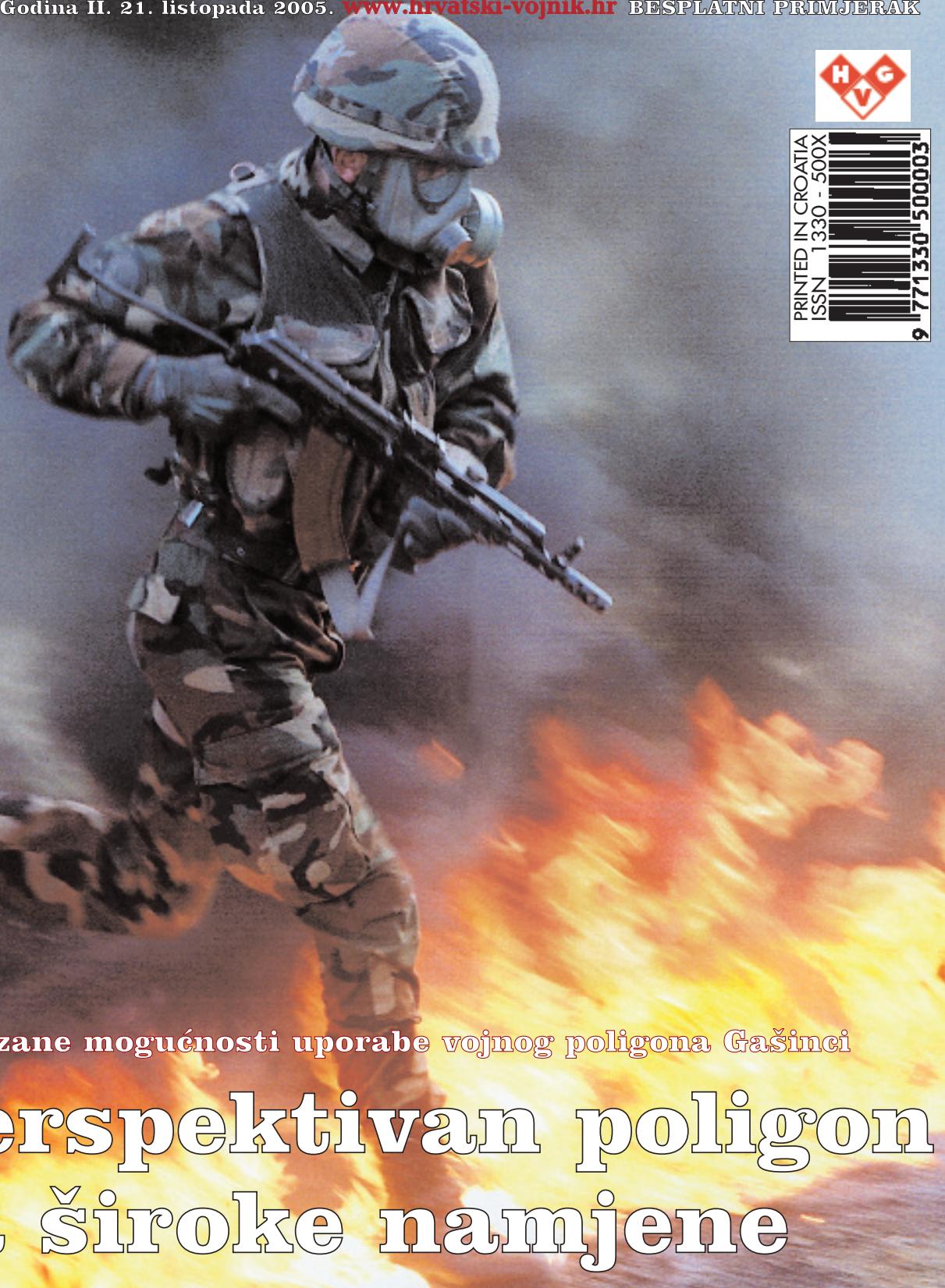

HRVATSKI VOJNIK

Broj 56. Godina II. 21. listopada 2005. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

9 771330 500003

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Prikazane mogućnosti uporabe vojnog poligona Gašinci

Perspektivan poligon za široke namjene

ZRAČNA BAZA LANGLEY

Eskadrila dinosaura

Oko 170 američkih zrakoplovaca iz navedene baze 15. su listopada pošli u bazu Hill, u državi Utah, kako bi tamо ustrojili prvu eskadrilu zrakoplova F/A-22 Raptor. Tom prilikom je zapovjednik eskadrile pukovnik Jim Hecker izjavio da je to prilika za uvježbavanje njihovog *Raptortima*, ali i događaj koji "ulazi u povijest". Dodao je i da se ova misija odvija zapravo već više od 25 godina, jer su "tisuće ljudi provele tisuće sati pripremajući zrakoplov kako bi postao uporabljiv u misijama".

THUN

Zlato za Slovence

Na 40. vojnom svjetskom streljačkom prvenstvu u švicarskom gradu Thunu, pripadnik sportske postrojbe Slovenske vojske Rajmond Debevec osvojio je naslov prvaka s velikalibarskom puškom u disciplini brzo pucanje u trostrukom položaju na 300 metara. Debevec, inače *civilni* olimpijski pobjednik iz Sydneyja, slavio je s 573 kruga. Iza njega su se plasirali i *omedaljili* Austrijanac Thomas Farnik i Švicarac Marcel Burg.

BUDIMPEŠTA

Tenkovi za Irak

Madari su 17. listopada u Irak poslali 77 tenkova tipa T-72, koji nisu više potrebni mađarskoj vojsci, i koji će zajedno s nekoliko milijuna komada raznog streljiva biti donirani iračkoj vojsici. Prijevoz je organizirao NATO. Mađarski predsjednik vlade Ferenc Gyurcsany izrazio je nadu da će tenkovi biti korisni za poboljšanje obrambenih kapaciteta mađarske vojske. Inače, mađarske postrojbe (njih oko 300) odlukom parlamenta su se iz misije u Iraku vratile u prosincu prošle godine. Ipak, Vlada je nedavno odlučila poslati 150 pripadnika neborbenih postrojbi u NATO-ovu bazu blizu Bagdada, gdje će osiguravati obuku iračkih časnika.

BRUXELLES

NATO pomaže Pakistanu

Pomoć nastrandalima u pakistanskom potresu organizirano pruža i NATO. Još 11. listopada organiziran je zračni most preko kojeg se dovozi potrebna roba. Tako je 14. listopada teretnim zrakoplovom u Pakistan dovezeno oko sedam tona šatora, vreća za spavanje i pokrivača koje je donirala zemlja članica Slovenija. Dan kasnije avion Antonov prevezao je cijelu logističku opremu za kamp u sklopu Svjetskog programa za hranu. Kamp, koji donira NATO-ov partner Švedska, bit će stacioniran u gradu Mazaffarabadu i iz njega će se žrtvama potresa dijeliti hrana.

PARIZ

Suspendiran general

Francuski general Henri Poncet (na slici) suspendiran je zajedno s brigadirom Ericom Burgaudom i neimenovanim dočasnikom. Nalazi se pod sumnjom za "prikrivanje smrti grada Obale Bjelokosti", i to u vrijeme kada je zapovijedao francuskim vojnim operacijama u toj afričkoj državi. Dana 17. svibnja ove godine francuske su trupe pri uhićenju u puškaraju smrtno ranile jednog osumnjičenog kriminalca. Konačna istraga dovela je do rezultata različitih od onih prikazanih u službenom izvješću za koje su odgovorni bili general Poncet i njegovi suradnici.

LONDON

Preplašeni James Bond

Eon Productions, tvrtka koja ima prava na lik i djelo tajnog agenta Jamesa Bonda izabrala je londonsku bazu mornaričkih rezervista HMS President za predstavljanje novog agenta 007, glumca Daniela Craiga. Pred okupljenim novinarima Craig je s broda HMS Belfast niz Temzu u brzom gumenom čamcu prevezen do odredišta. Producenti su izjavili da je predstavljanje organizirano u tom obliku "zbog mornaričkih veza tajnog agenta", a Craig je izjavio da Zahvaljuje marincima što su ga "dovezli i dobrano ga preplašili". Razlog straha vjerojatno je bila velika brzina čamaca.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@morf.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinar: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žirračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**AKD** Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Prikazane mogućnosti
uporabe vojnog poligona
Gašinci**

"Ovo je višenamjenski poligon namijenjen prije svega za obuku Hrvatske vojske, a možemo ga ponuditi i za vježbe vojski prijateljskih zemalja", poručio je predsjednik Mesić, a ministar Rončević je dodao kako je riječ o perspektivnom poligonu

Strana 4

U Kninu svečano prisegnuli kadeti 3. naraštaja Kadetske škole ZZIO "Petar Zrinski"

"Vi ste dio nove strukture hrvatskog obrambenog sustava koji traži stalno natjecanje u svrhu jačanja naših obrambenih sposobnosti", kazao je ministar Rončević, dodavši kako je projekt Kadet dio programa pribavljanja osoblja, te ga je ocijenio osobito važnim te velikom investicijom od koje MO očekuje najbolje rezultate

Strana 6

**U Bratislavi održan
26. kongres Europskog
udruženja vojnih novinara**

"Danas je možda više nego ikad važna komunikacija i otvorenost vojske prema medijima, posebice vojnim", istaknuo je načelnik Glavnog stožera Slovačke vojske general pukovnik Lubomir Bulík prigodom otvaranja kongresa EMPA-e

Strana 12

Kineski nosač

Kupljen da bi postao najveći ploveći casino na svijetu Varjak će, po svemu sudeći, ipak postati prvi kineski nosač zrakoplova

Strana 22

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

Prikazane mogućnosti uporabe vojnog poligona Gašinci

Perspektivan poligon za široke namjene

"Ovo je višenamjenski poligon namijenjen prije svega za obuku Hrvatske vojske, a možemo ga ponuditi i za vježbe vojski prijateljskih zemalja, kao i za potrebe smještaja prilikom velikih sportskih natjecanja ili nekih drugih događanja", poručio je predsjednik Mesić, a ministar Rončević je dodao kako je riječ o perspektivnom poligonu u koji se planira i dodatno ulagati.

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

Na vojnom poligonu Gašinci održana je 17. listopada vježba skraćenog naziva "Pokaz 2005", kojom su prikazane mogućnosti uporabe tog vojnog poligona, a tim je povodom u Gašincu došao i predsjednik Republike Stjepan Mesić. Uz vrhovnog zapovjednika oružanih snaga provedbi vježbe nazočili su i njegovi savjetnici za vojna i sigurnosna pitanja te ministar obrane Berislav Rončević i načelnik Glavnog stožera general zborna Josip Lucić, kao i zapovjednici grana te drugi visoki dužnosnici MORH-a i OSRH-a.

Vojni poligon idealan i za druge namjene

U ime domaćina okupljene je pozdravio brigadni general Zvonko Peternel, zapovjednik 3. korpusa HKoV-a, u čijem je sastavu poligon Gašinci, a nakon održane multimedijalne prezentacije uslijedio je obilazak poligona po pojedinim radnim točkama. Visoko izaslanstvo, pred-

vođeno predsjednikom Mesićem, obišlo je objekte i cijeli kompleks poligona te su u sklopu vježbe "Pokaz 2005" vidjeli praktični prikaz svladavanja NATO prepreka i obuke satnije za mirovne vojne operacije, mehanizirani vod u napadu, školska gađanja iz tenka M-84 i borbenog vozila pješaštva M-80A, te demonstraciju sustava SONG-84, kao i dekontaminaciju borbene tehnike. Osobito je atraktivno bilo svladanje staze vatrenih zapreka, a prikazane su i mogućnosti inženjerijskog poligona, te strelišta za protuoklopne vodene raketne sustave, na kojem su provedena bojna gađanja Fagotom i Maljutkom, te 120-milimetarskim minobacačem.

U vježbi su sudjelovale postrojbe 3. korpusa - Zapovjedništvo korpusa i sastav poligona, 3. gombr te 30. inženjerijska brigada i 353. vojno-obavještajna satnija, a među studio-nicima su bili i pripadnici 15. potbr, 350. vojno-obavještajne bojne i 50. bojne ABKO-a, te ZZIO-a i

SOP-a Koprivnica, kao i tim tvrtke "Đuro Đaković - specijalna vozila". Cilj vježbe bio je provedbom praktičnih radnji i postupaka pojedinaca i postrojbi u sklopu funkcionalnih područja vojnog poligona Gašinci prikazati mogućnosti njegove uporabe, kako za hrvatske oružane snage tako i za vojske prijateljskih zemalja. Istaknuti su potencijali i cjelevitost tog vojnog poligona koji služi za temeljnu i specijalističku obuku postrojbi Hrvatske kopnene vojske, no također se može rabiti i za obuku postrojbi vojski drugih zemalja, kako za borbene tako i za ne-borbene zadaće. Osim toga, smještajni kapaciteti i uredske prostorije te sportsko-rekreativni sadržaji, iako ponajprije namijenjeni obuci vojske, pogodni su i za aktivnosti u druge svrhe, na što je ukazao i predsjednik Mesić. U izjavi za medije istaknuo je da je taj nekadašnji poligon JNA danas u izvrsnom stanju zahvaljujući održavanju o kojem od njegovog oslobođanja brine Hr-

vatska vojska. "Ovo je višenamjenski poligon namijenjen prije svega za obuku Hrvatske vojske, a možemo ga ponuditi i za vježbe vojski prijateljskih zemalja, kao i za potrebe smještaja prilikom velikih sportskih natjecanja ili nekih drugih događanja", poručio je predsjednik Mesić, a ministar Rončević je dodao kako je riječ o perspektivnom poligonu u koji se planira i dodatno ulagati.

Predsjednik ukazao na minimalna izdvajanja za obranu

Nakon obilaska poligona predsjednik Republike Stjepan Mesić obratio se prigodnim govorom postrojbenim pripadnicima vježbe "Pokaz 2005" te je između ostalog istaknuo da se hrvatske oružane snage trenutačno nalaze pred vrlo važnim odlukama koje će odrediti reformske zahvate u narednih pet do deset godina, ukazavši na važne, dosad učinjene korake u ključnim područjima obrambene transformacije. Napomenuvši da je prioritetno osposobljavanje oružanih snaga za njihovu ustavnu zadaću - obranu hrvatskog teritorijalnog integriteta i suvereniteta, dodao je da istodobno moraju biti spremni za suradnju s partnerima u međunarodnoj zajednici. "U tom kontekstu buduće hrvatsko uključivanje u sigurnosno-obrambenu politiku Europske unije i hrvatsko članstvo u NATO savezu treba sagledavati kao sredstvo za postizanje navedenog cilja, a ne korak koji

■ Uz predsjednika Mesića provedbi vježbe nazočili su i njegovi savjetnici za vojna i sigurnosna pitanja te ministar obrane Berislav Rončević i načelnik Glavnog stožera general zbora Josip Lucić, kao i zapovjednici grana te drugi visoki dužnosnici MORH-a i OSRH-a

je sam sebi svrha", poručio je Mesić, pojasnivši da je spomenuta transformacija neizbjegna, ne samo zbog ustavnih obveza oružanih snaga, već i zbog tekuće globalne vojne transformacije, poznate kao "revolucija u vojnim poslovima", te je zaključio da će svaka vojna organizacija koja zanemari nužnost promjena biti u budućnosti zastarjela.

Posebno se osvrnuo na financiranje u sektoru obrane te je zaključio da je Hrvatska došla do krajnje doljnje granice izdvajanja za obrambene potrebe, poručivši tom pri-

godom da bi svako buduće smanjivanje moglo ugroziti obrambene reforme i predstojeću modernizaciju, kao i izvršavanje zadaća koje stoe pred oružanim snagama. "Moramo voditi računa o transparentnom i racionalnom trošenju raspoloživih sredstava, ali i stvarati uvjete za dugoročno i stabilno financiranje koje će omogućavati razvoj, a ne slabljenje obrambenog sustava", poručio je Mesić, napominjući da jedan od reformskih ciljeva mora biti i poboljšanje radnog i životnog standarda pripadnika OSRH-a, bez kojega se, doda je, i sve druge promjene teško mogu provesti. Izrazivši uvjerenje da će se njegova očekivanja u tom pogledu provesti, vrhovni je zapovjednik čestitao vodstvu i svim sudionicima vježbe te se potom u pratnji visokog izaslanstva MORH-a i OSRH-a uputio u Podgoraču kako bi na tom području obišao namjenski organizirane snage za čišćenje odvodnih kanala III. i IV. kategorije. Tom je prigodom pokazao zanimalje za način i uvjete rada vojske na toj iznimno zahtjevnoj zadaći, te je još jednom istaknuo važnost odgovarajućeg osposobljavanja i opremanja pripadnika oružanih snaga, koji uz svoje svakodnevne i ustavom određene zadaće nerijetko radi i za dobrobit lokalne zajednice, pa i šire. ■

Cilj vježbe bio je provedbom praktičnih radnji i postupaka pojedinaca i postrojbi u sklopu funkcionalnih područja vojnog poligona Gašinci prikazati mogućnosti njegove uporabe, kako za hrvatske oružane snage tako i za vojske prijateljskih zemalja

U Kninu svečano prisegnuli kadeti 3. naraštaja Kadetske škole ZZIO "Petar Zrinski"

Zahvaljujući vama oružane snage od danas su još jače

"Vi ste dio nove strukture hrvatskog obrambenog sustava koji traži stalno natjecanje u svrhu jačanja naših obrambenih sposobnosti. Ministarstvo obrane prilagođava hrvatski obrambeni sustav novim misijama i zadaćama te su upravo mlađi vojnici i časnici važna snaga našeg obrambenog sustava", kazao je ministar Rončević, dodavši kako je projekt Kadet dio programa pribavljanja osoblja, te ga je ocijenio osobito važnim te velikom investicijom od koje MO očekuje najbolje rezultate

Napisala i snimila Leida PARLOV

■ "Ulazeći u program Kadet, na vratima ste jednog novog poglavlja u svom životu u kojem morate biti svjesni da ste nakon školovanja prije svega vojnici. Vojnici koji imaju privilegiju da kroz školovanje steknu dva zvanja, vojno i civilno", rekao je ministar Rončević

Unazočnosti ministra obrane Berislava Rončevića, zapovjednika Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku te izaslanika načelnika GSOS-a RH general bojnika Mirka Šundova, brojnih visokih časnika OS-a, predstavnika lokalne vlasti i Crkve, te roditelja i rodbine, u Kninu su 15. listopada svečano prisegnuli kadeti 3. naraštaja Kadetske škole ZZIO "Petar Zrinski". Središnja svečanost održana je na povijesnoj kninskoj tvrđavi, a Knin i Kninjani su se još jednom ove godine potvrdili kao dobri domaćini.

Na služenje domovini prisegnulo je 65 kadeta, i to 57 kadeta i 8 kadetinja, koji su ispunili sve uvjete i kojima je omogućeno uključivanje u program Kadet. Nakon završetka školovanja postat će časnici Hrvatske vojske i nastaviti profesionalnu karijeru u oružanim snagama.

Mnogo uspjeha na fakultetima i u

vojnoj karijeri prvo je novim kadetima pože-

lio zapovjednik Kadetske škole pukovnik Željko Đurčević, kazavši kako su svečanim činom prisegje postali pripadnici pobjedničke Hrvatske vojske. Naravno, istaknuo je kako je to velika čast, ali i obveza, jer će uz obveze na civilnim fakultetima prolaziti i zahtevan program vojne obuke.

"Naš zajednički cilj je vaša promocija i popuna OS-a novim, mlađim, školo-

■ Kadeti u svečanom stroju na kninskoj tvrđavi prisegnuli su domovini

vanim časnici koji će biti motivirani i profesionalni pokretači razvoja OS-RH-a", kazao je pukovnik Đurčević.

General Šundov se, uz čestitke kadetima, zahvalio i njihovim roditeljima na povjerenju koje su iskazali Hrvatskoj vojsci kada su zajedno sa svojom djecom donijeli odluku o njihovom pristupanju u programu Kadet te o tome da postanu časnici OS-a. "Upravo će ti mlađi ljudi", kazao je general Šundov, "pridonijeti tome da OS budu još bolje nego do sada." Poručio je i da će Zapovjedništvo za združenu izobrazbu i obuku, koje provedbeno odgovara za projekt Kadet, učiniti sve za što je odgovorno kako bi svi oni koji su dali prisegu postali dobri, uzorni i pošteni časnici OS RH-a.

Na danoj prisuzi kadetima je čestitao i ministar obrane Berislav Rončević. "Vi ste dio nove strukture hrvatskog

**MALAJKA RADAN,
kadetkinja
3. naraštaja**

Jedan od razloga zbog kojih sam se odlučila uključiti u program Kadet, ali ne i jedini, jest mogućnost zapošljavanja u Hrvatskoj vojsci, kao i daljnji nastavak školovanja. Uz to, tu je i ljubav prema vojsci koju je na mene prenio otac, kao i razne druge mogućnosti koje mi pruža ovakav način školovanja. Roditelji se u početku baš i nisu složili s mojom odlukom, ali sada su, osobito tata, sretni i ponosni. Ni u jednom trenutku nisam mislila odustati. Očekivala sam da će kamp priлагodbe biti teži, ali nije bilo pretjерano naporno. Nadam se da ću i ja i Ministarstvo ispuniti sve odrednice ugovora, te da ću nakon školovanja dobiti posao u postrojbi u kojoj bih željela raditi, naravno u skladu s postignutim rezultatima tijekom školovanja i svojim mogućnostima.

obrambenog sustava koji traži stalno natjecanje u svrhu jačanja naših obrambenih sposobnosti", rekao je ministar Rončević te je istaknuo kako Ministarstvo obrane prilagođava hrvatski obrambeni sustav novim misijama i zadaćama, te da su upravo mladi vojnici i časnici važna snaga našeg obrambenog sustava. Projekt Kadet, koji je dio programa pribavljanja osoblja, ministar Rončević je ocijenio osobito važnim te velikom investicijom od koje MO očekuje najbolje rezultate.

"Ulazeći u program Kadet, na vratima ste jednog novog poglavlja u svom životu u kojem morate biti svjesni da ste nakon školovanja prije svega vojnici. Vojnici koji imaju privilegiju da kroz školovanje steknu dva zvanja, vojno i civilno, ali i obvezu da sebe i svoja znanja stave na raspolaganje domovini", rekao je ministar Rončević. Istaknuo je i kako će oni tijekom svoje profesionalne karijere obnašati raznovrsne dužnosti, od zapovjednih i instruktorskih do stožernih, pa čak i vojno-diplomatskih kroz međunarodne aktivnosti i misije, te vjeruje da je to za njih dovoljan izazov i ostvarenje njihovih profesionalnih ambicija. "Za-

■ Kadeti 3. naraštaja Kadetske škole ZZIO "Petar Zrinski" s ministrom Rončevićem, generalom Šundovom i ostalim visokim vojnim dužnosnicima

hvaljujući vama i vašoj mladosti, OS od danas su još jače", zaključio je ministar obrane te pozvao sve kadete da savjesno, marljivo i u roku ispunjavaju sve svoje obveze.

Dobrom raspoloženju na kninskoj tvrđavi pridonio je i nastup klape HRM-a s kojom su svi zajedno i zapjevali, a svečanost je završila efektivnim nastupom akrobatske skupine HRZ-a "Krla Oluje". Toga dana kadete je primila i kninska gradonačelnica Josipa Rimac, koja je izrazila veliko zadovoljstvo što će ti mlađi ljudi baš u Kninu započeti svoju karijeru u Hrvatskoj vojsci.

Inače, na natječaj za 3. naraštaj kadata prijavilo se, kako nam je rekao general Šundov, gotovo 700 kandidata, a za kamp selekcije i pripreme odabran je njih 70-ak. Prema riječima generala Šundova kadeti 3. naraštaja su jako motivirani i odlučni u svojoj nakani da se posvete vojnom pozivu, možda čak i odlučniji od svojih predhodnika. Treći naraštaj je ujedno i prvi koji će se školovati u skladu s Bolonjskom deklaracijom. Osigurana je potrebna nastavna literatura, tako da, kaže general Šundov, tu ne bi trebalo biti problema. Zadovoljan je i rezultatima koje su postigli kadeti 2. naraštaja. Njih dvije trećine je upisalo drugu godinu, što je iznad sveučilišnog prosjeka. Zajedno s kadetima 3. naraštaja u Kadetskoj školi u Zagrebu i Splitu školuje se 179 kadeta, i to 148 kadeta i 31 kadetkinja. ■

**MELIOR KLARIĆ,
kadet 3.
naraštaja**

Od malih nogu sam želio biti vojnik. Odmah

nakon završene srednje škole prišao sam služenju vojnog roka, i to u 350. VOB kao izvidnik. Zaključio sam da se doista želim profesionalno posvetiti vojnom pozivu, a imao sam i dobre zapovjednike koji su podržali moju odluku i predložili mi da odem u kadete.

Moja odluka da se uključim u projekt Kadet roditeljima je bila potpuno očekivana, jer sam im još sa 11 godina rekao da ću biti profesionalni vojnik, tako da su se još onda dobro isplakali i prošli fazu šoka. Tijekom priprema, koje i nisu bile zahtjevne, zapovjednici su se prema nama odnosili više roditeljski nego vojnički i stalno su isticali kako moramo u rokovima ispunjavati obveze na fakultetima. Najviše me zanima zapovjedanje postrojbama na terenu, terenski rad, i to baš kao izvidnika, a želja mi je da što prije počнем gomilati radno iskustvo. Volio bih da bude što više prekomorskih zadaća, sudjelovanja u misijama i nadam se da će tako i biti, pogovo kada postanemo članica NATO-a.

Protokol od povijesne važnosti

Ministar obrane Berislav Rončević i predsjednik Međihata u Hrvatskoj muftija Ševko ef. Omerbašić 18. listopada u MORH-u su potpisali Protokol o dušobrižničkoj skrbi pripadnika OS-a RH islamske vjeroispovijesti.

Tom prigodom ministar Rončević je kazao kako će se tim sporazumom skrbiti i štititi vjerska prava kako djelatnika, tako i ročnih vojnika. Muftija Ševko ef. Omerbašić je pak kazao kako je za Islamsku zajednicu u RH potpisiva-

nje ovog sporazuma od povijesne važnosti, jer vojnicima islamske vjeroispovijesti jamči da će njihova vjerska uvjerenja u prehrani i iz bogoštovlja biti poštivana. "Stoga se i nadam", kazao je dalje Ševko ef. Omerbašić, da će vojnici muslimani u Hrvatskoj vojski, na koje se odnose odredbe ovog sporazuma, još bolje ispunjavati svoje vojničke obvezе i u tom smislu će ih Islamska zajednica ohrabrivati".

Potpisivanju Protokola između osta-

snimio Davor KIRIN

lih bio je nazočan i predsjednik Vladine Komisije za vjerska pitanja Božo Biškupić, koji je pritom kazao kako je potpisivanje Protokola znak dobre suradnje između Vlade i vjerskih zajednica te kako ima još niz zajedničkih točaka o kojima predstoji dogovor u bliskoj budućnosti.

M.P.

snimio: Davor KIRIN

Obilježavanje Dana Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro" 17. listopada ove je godine u potpunosti bilo u znaku čovjeka čije ime škola nosi, legendarnog branitelja Vukovara.

Obilježavanje, koje je ove godine iznimno bilo u prostorima zagrebačke vojarne "Petar Zrinski", gdje se škola i nalazi, počelo je misom zadušnicom

Otkrivena bista Blage Zadre

za poginulog generala u kapelici sv. Mihovila, a vodio ju je pater Mihovil Filipović. Potom je u Časničkom domu održan svečani program, kojem su između ostalih nazočili izaslanik načelnika GSOS-a RH brigadni general Drago Matanović, zamjenik zapovjednika ZZIO-a brigadir Frano Tomičić, obitelj Blage Zadre, saborski zastupnik Petar Mlinarić...

Zapovjednik ZSŠ-a brigadir Zdravko Andabak podsjetio je na povijest škole, ali i označio njezine sadašnje, kao i buduće ciljeve. Inače, Zapovjedno-stožernu školu "Blago Zadro" dosad je u 13 redovnih i četiri izvanredna naraštaja završilo 742 polaznika, a glavni novitet, koji je najavljen, jest promjena s jedno-

godišnjeg na dvogodišnje školovanje.

Središnji događaj dana ipak je bilo otkrivanje biste s likom Blage Zadre ispred Časničkog doma. Riječ je o djelu Ante Brkića, preslici biste koja se nalazi na Trpinjskoj cesti. Otkrili su je sin i unuk generala Zadre, a pljesak svih nazočnih djelatnika i polaznika škole, kao i njihovih gostiju, pokazao je kako sjećanje, zahvalnost i poštovanje prema Blagi Zadri ne blijede, niti će ikada izbljedjeti. Potvrdili su to i svi govornici na svečanosti, nazivajući ga "jednim od najsvjetlijih simbola obrane RH", "sinonimom za obranu Vukovara", te čovjekom "čiji lik i herojsko djelo predstavljaju vodilju kako treba voljeti i boriti se za svoju domovinu".

D. VLAHOVIĆ

Pješačenjem do zdravlja

U povodu Međunarodnog dana pješačenja, 14. listopada, za djelatnike Ministarstva obrane i uprave Glavnog stožera OSRH-a organizirana je kondicijska pješačka hodnja na Medvednici.

Oko 200 sudionika hodnje, među kojima je bila i majka s dvojpolmjesečnom bebom, okupilo se u jutarnjim satima kod tunela Dolje na zagrebačkom Mihaljevcu, te se u većim skupinama krenulo put odredišta, do Hunjke. Hodnja je trajala oko dva i pol sata, nakon čega je uslijedio ručak i odmor u "Zvonimirovom domu" tijekom kojega su neki uživali na suncu i svježem zraku, a drugi uz karte i druge društvene igre. Za poseban ugođaj zasluzni su bili "Sinovi ravnice", tamburaš-

ki sastav uz čiju su svirku i pjesmu si-gurno svi uživali, a neki i zaplesali.

Iako je i povratak u "civilizaciju" bio organiziran, neke su skupine nastavile druženje do kasnih popodnevnih sati, a neki i dulje, lutajući u potrazi za pravim putem do točke polazišta, odnosno povratka. Pojedini su usput "zaradili" i jaču upalu mišića, no zato su barem izbjegli prometnu gužvu, a i svakodnevnu (radnu) kolotečinu. Naime, svi sudionici hodnje, za čiju je organizaciju bio zadužen satnik Krešimir Kovačević, bili su toga dana oslobođeni redovitim dnevnim zadaća, no čelnici ustrojbenih cjelina morali su voditi računa o tome da se ne remeti radna dinamika. Oni koji

su uz "blagoslov" nadređenih sudjelovali u tom hvalevrijednom "pothvatu" dobili su prigodne kabanice s natpisom "MORH - pješačenjem do zdravlja", a sudeći prema reakcijama većine, ovakve bi sportsko-rekreativne aktivnosti i češće bile dobrodoše.

M. ALVIR

Obilježen Dan hrvatske neovisnosti u Kabulu

Pripadnici 6. hrvatskog kontingenta su na simboličan način proslavili hrvatski Dan neovisnosti. U hrvatskom kampu su od ranog jutra počele pripreme za proslavu. S obzirom na to da je riječ o hrvatskom državnom prazniku unutar kampa Warehouse proglašen je hrvatski nacionalni dan i svi pripadnici hrvatskog kontingenta bili su oslobođeni od dnevnih obveza

— Iz Afganistana Tomislav KASUMOVIĆ —

Jutro 8. listopada počelo je potresom koji je pogodio Pakistan, Indiju i Afganistan i pritom odnio na tisuće života. U jednominutnom podrhtavanju počeli su se ljudjati ormani unutar smještajnih kontejnera u hrvatskom kampu, no na sreću ništa više od toga, ali to je ipak izazvao malu nelagodu u Kabulu.

No, unatoč tome pripadnici 6. hrvatskog kontingenta su na simboličan način proslavili hrvatski Dan neovisnosti,

državne himne i uvodnim govorom zapovjednika hrvatskog kontingenta bojnika Ivana Hodaka kojim je podsjetio na taj važan događaj i njegovu važnost za Hrvatsku. Nakon toga bojnik Hodak se obratio i gostima te im objasnio razlog okupljanja zamolivši da se minutom šutnje oda počast svim poginulim pripadnicima Domovinskog rata.

Nakon uvodnog dijela zapovjednik Kabulske multinacionalne brigade (KMNB) brigadni general Claudio Graziano, kao počasni gost, također se obratio pripadnicima hrvatskog kontingenta čestitajući im Dan neovisnosti. General Graziano je posebno zahvalio na angažmanu Republike Hrvatske u mirovnoj misiji ISAF te pohvalio profesionalnost i motiviranost hrvatskih pripadnika. U svom govoru rekao je da bez obzira na to što Hrvatska još nije ušla u NATO, on podupire i pozdravlja sve napore koje ulaže da se to ostvari istaknuvši: „Bez obzira na to bili u NATO-u ili ne mi smo svi vojnici i ovde smo iz istih razloga i s istim ciljem, a to je pomoći afganistanskom narodu“. Potom su pripadnicima hrvatskog kontingenta podijeljene medalje. Dodjeli medalja nazočili su i brojni uzvanici ostalih nacija koje sudjeluju u misiji ISAF. Među uzvanicima posebno ističemo opunomoćenika ministra Ministarstva vanjskih poslova i europskih integraci-

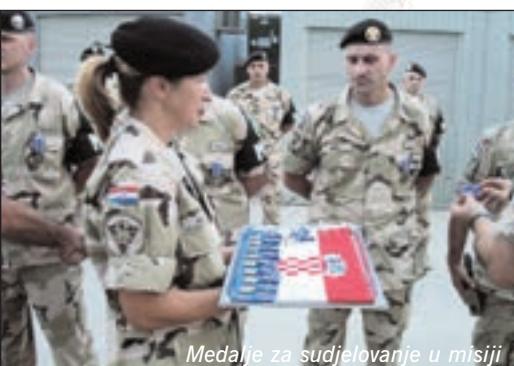

■ Otkrivanje spomen-ploče 6. hrvatskog kontingenta

ja Ivana Starčevića koji obnaša dužnost zamjenika direktora za civilne poslove provincijskog tima za obnovu tzv. *Provincial Reconstruction Team* (PRT) u Fayzabadu. On je rekao kako je ovo vrlo važan događaj u hrvatskoj povijesti te da mu je draga vidjeti da se on obilježava i u tako dalekoj zemlji kao što je Afganistan.

Otkrivanje spomen-ploče

Dodjeli medalja prethodilo je svečano otkrivanje kamene ploče koja će podsjećati na sudjelovanje pripadnika 6. hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji ISAF VIII i koja ujedno citatom koji je na njoj podsjeća da je mir ono zbog čega smo mi tu i ono čemu svi moramo težiti. U kratkom vremenu hrvatski kamp je bio prepun gostiju i neslužbeni dio proslave je počeo. Za ovu prigodu su pripadnici hrvatskog kontingenta, točnije hrvatski pripadnici D voda, pripremili nezaboravan roštilj koji je, možemo slobodno reći, postao zaštitni znak i proizvod hrvatskog kontingenta i gosti se uvijek oduševe. Ovim su događajem, iako daleko od svojih domova i obitelji, pripadnici 6. hrvatskog kontingenta svečano proslavili Dan hrvatske neovisnosti i na neki način bar na trenutak prestali razmišljati o svakodnevnim zadaćama i obvezama koje su ih već sljedeći dan čekale. ■

Medalje za sudjelovanje u misiji

prisjećajući se kada je prije 14 godina na sjednici Hrvatskog sabora donesena odluka o prekidanju svih državno-pravnih odnosa između Republike Hrvatske i tadašnje SFRJ, a RH postala samostalna država. U hrvatskom kampu su od ranog jutra počele pripreme za proslave. S obzirom na to da je riječ o hrvatskom državnom prazniku unutar kampa Warehouse proglašen je hrvatski nacionalni dan i svi pripadnici hrvatskog kontingenta bili su oslobođeni od dnevnih obveza.

Dodjela medalja za sudjelovanje u misiji

S obzirom na to da su pripadnici hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji ISAF proveli više od trideset dana, prema pravilima NATO-a stekli su pravo na dodjelu medalja za sudjelovanje u misiji i doprinos miru i slobodi. Središnji dio svečanosti počeo je intoniranjem

■ Brigadički general Claudio Graziano uručuje medalje pripadnicima hrvatskog kontingenta

Ovo nije samo potresna priča, ovo je pravi potres

Ovo je ekskluzivna priča koja govori između ostalog o jednom nevjerljivom iskustvu hrvatskog vojnog promatrača Ivana Liovića, te kako je on doživio najveću prirodnu katastrofu koja je pogodila ovaj dio svijeta. Dogadaji i osobe su stvarni, a priča kaže...

—Iz Pakistana Zlatko SUDIĆ—

Konačno sam dočekao i taj dan. Nakon 50 radnih dana radujem se odlasku u Islamabad na moj prvi, mislim i zasluženi odmor. Sve teče po planu. Finac i ja rano krećemo iz 150 km udaljenog Rawalakota kako bismo stigli u banku i podigli nešto novaca. Žurimo jer u vrijeme ramazana radno vrijeme banke je od 8,30 do 11 sati. Izvrsno, stigli smo u pravo vrijeme, 8 je sati i 30 minuta, banka se otvara, a mi smo među prvima u dugačkom redu. U 8,45 sati konačno sam došao na red. Pomalo umoran dajem ček kako bih ga unovčio, ali odjednom mi se zavrтjelo u glavi, nisam osjećao tlo pod nogama. U prvom trenutku pomislio sam da je to od umora, ali kada sam pogledao oko sebe imao sam što vidjeti. Stotine preplašenih lica koja iz banke na ulicu panično bježe.

Drama 50 metara od hrvatskog stana

Katastrofa je počela, ovo nije samo potresna priča, ovo je pravi potres. I

ja sam izašao na ulicu te čekao da se sve smiri. Sve je trajalo nekoliko minuta. Finac i ja ulazimo u vozilo te komentiramo situaciju. I njemu i meni ovo je prvo takvo iskustvo, ali ostajemo pribrani i nastavljamo prema planu. U 9,15 sati on izlazi iz vozila, a ja nastavljam put prema hrvatskom stanu u Park Towersu u Islamabadu, razmišljajući o mogućim posljedicama i kako sam dobro prošao. Ali to nije sve, drama se nastavlja. U 9,20 sati sve radioveze u mom vozilu kao da su poludjele. Ne vjerujem u ono što čujem, dio Margala Towersa koji je udaljen samo dva bloka ili 50 metara od našeg (hrvatskog) stana jednostavno više ne postoji. I dalje ne vjerujem te zapovijedam vozaču da pozuri i istodobno tražim upute preko sustava veze od dežurnog časnika u stožeru o mojim dalnjim dužnostima jer mi je jasno da od mog odmora neće biti ništa.

Stižem vozilom na oko 500 metara udaljenosti od mjeseta događaja, a

kasnije sam nastavio pješice jer je bilo nemoguće probiti se od silne gužve. Ubrzano sam se kretao s opremom na leđima i u rukama kako bih možda pomogao nekom od kolega časnika iz drugih zemalja i njihovim obiteljima jer sam u međuvremenu bio obaviješten kako mnogo UN osoblja i njihovih obitelji žive u toj zgradi. Na tisuće ljudi trči, više, skače, jedva se probijam. Prvo sam naišao na našu zgradu, činila se u redu. Nakon 50 metara imao sam što vidjeti. Razrušeni Margala Towers, tko zna koliko živih i mrtvih među ruševinama, te stotine ranjenih na obližnjem parkiralištu. Pronalazim našeg Medića, inače zaduženog za zdravstvenu skrb svih djelatnika UNMOS-a, a danas glavnog i odgovornog za spašavanje cijelokupnog UN-ovog osoblja i njihovih obitelji. Dobivam zadaću organizirati mjesto prikupljanja preživjelih te počinjem popisivati pristigle osobe koje su se uspjele spasiti. Najgore su prošle švedske i jedna iračka

obitelj. Naš prijatelj Mats bio je u stanu s obitelji kada se potres dogodio. Imao je "sreću" što je nestalo "samo" pola njegovog stana, cijela obitelj mu je preživjela. S visine od nekih 20 metara privezao je 15-ak plaht i spustio prvo supugu i dijete, a kasnije se i sam uspio spustiti na sigurno. Nisu sve obitelji bile te sreće, neke su ostale pod ruševinama i dok ovo pričam nadamo se i molimo Boga da se dogodi čudo. Našim prijateljima Anseru i Sumeri dogodilo se čudo, fizički su ozlijedeni, ali ostali su živi.

Potres se ponavlja još četiri puta

Ubrzo susrećem kolegu, nekako je lakše kada vidiš osobu koju poznaješ. Ostali naši časnici su na terenu. On ima zadaću pronaći osoblje u blizini Margala Towersa i usmjeriti ih k meni. Pomagala su nam dva Danca.

Uvidjevši kako će zadaća trajati pričinjeno dugo, podijelili smo se u skupine. Kolega i ja imamo zadaću ostati kod mjesta nesreće i izvijestiti stožer ako su pojedini članovi UN-ove organizacije pronađeni (ozlijedeni ili poginuli). Situacija je sve napetija, u 14 sati saznali smo da se očekuje još jedan potres i to oko 16. Što je bilo predviđeno, to se i ostvarilo. U 15,50 sati dogodio se potres, ali ipak manjeg opsega. Ovaj put svi smo bili pripremljeni. Potresi su se do sljedećeg jutra ponavljali u 4 navrata, sva sreća (za nas koji smo bili u Islamabadu) epicentar je bio oko 100 km sjeveroistočno.

Mijenjamo se svakih nekoliko sati. Moja noćna smjena počela je u 23,00 sata. Nalazim se jako blizu ruševina i pratim sve što se događa. Stupio sam u kontakt s odgovornim časnikom za spašavanje, ali UN-ovu osoblju niti traga. U 2,45 sati smjenu preuzima kolega, također stupa u kontakt s odgovornim časnikom za spašavanje koji mu odobrava fotografiranje mjeseta događaja. Vjerujte mi, on je jedina osoba, isključujući pakistansku vojsku, koja je fotografirala ruševinu iz neposredne blizine. Novinari i fotografi BBC-a, CCN-a i ostalih TV i novinskih kuća nisu bili te sreće, molili su ga za fotografije, ali on se ponio profesionalno, odgovorno i dosto-

janstveno. Slike su postale vlasništvo UN-a, a neke od njih upravo možete pogledati.

Ujutro smo očekivali da ćemo odmoriti od dugog i napornog dana i noći, ali kako je većina promatrača na terenu, dužnost u stožeru pripala je nama. Izdržat ćemo mi još jedan dan i noć, ako treba i više. Ipak smo mi hrvatski časnici. Svi naši časnici živi su i zdravi, na svojim radnim mjestima... ■

U Bratislavi održan 26. kongres Europskog udruženja vojnih novinara

Danas više no ikad važna otvorenost vojske medijima

"Danas je možda više nego ikad važna komunikacija i otvorenost vojske prema medijima, posebice vojnim. Njihova objektivna informacija temeljena na činjenicama kao i konstruktivna kritika dobrodošla je i stimulira nas da se preispitamo i ujedno nam pomaze u našem razvoju i profesionalizmu", istaknuo je načelnik Glavnog stožera Slovačke vojske general pukovnik Lubomir Bulík prigodom otvaranja kongresa EMPA-e

Vesna PINTARIĆ, snimio Željko STIPANOVIĆ

Ministarstvo obrane Republike Slovačke i djelatnici vojnog izdavaštva ove godine bili su domaćin 26. kongresa Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA) koji je od 8. do 12. listopada održan u Bratislavi. To udruženje koje datira od 1977. do danas je okupilo članove iz sedamnaest europskih zemalja, mahom urednika vojnih časopisa i publikacija koje se bave vojnom tematikom, a kojima je ovo bila iznimna prigoda da razmijene iskustva, vide gdje su drugi i s kakvim se problemima susreću, nauče nešto novo i prošire svoje znanje, steknu vrijedne kontakte i poznanstva te doznaaju više o zemljini domaćini, njezinim oružanim snagama, i dakako, ulozi i važnosti vojnih časopisa u Slovačkoj vojsci.

Objektivna novinarska informacija pomaže razvoju vojske

Službeno otvaranje Kongresa održano je u hotelu Dukla, a koliku su mu važnost dali Slovaci dovoljno go-

vori činjenica da je domaćin bio načelnik Glavnog stožera Slovačke vojske general pukovnik Lubomir Bulík koji je tom prigodom istaknuo kako je danas možda više nego ikad važna komunikacija i otvorenost vojske prema mediji-

tivna informacija temeljena na činjenicama, kao i konstruktivna kritika dobrodošla je i stimulira nas da se preispitamo i ujedno nam pomaze u našem razvoju i profesionalizmu, istaknuo je ge-

■ **Načelniku Glavnog stožera Slovačke vojske general pukovniku Lubomiru Bulíkovi prigodom službenog otvaranja kongresa uručena je plaketa EMPA-e**

■ **Službeni sastanak članova ovogodišnjeg EMPA kongresa uveličao je i slovački ministar obrane Juraj Liška koji je u svom obraćanju govorio o obrambenim reformama koje prolazi slovačka vojska i ministarstvo obrane**

ma, posebice vojnim.

Njihova objek-

ter Bulík. Između ostalog istaknuo je i kako je kvalitetna komunikacija između Ministarstva obrane i novinara u Slovačkoj vidljiva u činjenici da je status Slovačke vojske što se tiče povjerenja naroda na samom vrhu. Večer je obogatio i jedan detalj iz slovačke narodne i vojničke tradicije, naime članovi vojne narodne plesne grupe Janošík održali su kratak plesni program. Inače Juraj Janošík, slovački narodni heroj, po kome je ova vojna plesna skupina dobila ime, nešto je poput Robina Hooda u Engleskoj.

Službeni sastanak članova ovogodišnjeg EMPA kongresa idućeg dana održan je u prostorijama slovačkog ministarstva obrane, a otvorio ga je predsjednik EMPA-e Tor Eigil Stordahl. Nakon predstavljanja novih čla-

Sudionici kongresa

nova udruženja te godišnjeg izvješća o finansijskom poslovanju otvoreno je pitanje smanjivanja vojnog nakladništva, potrebe za popunom novim članovima te održavanja idućeg kongresa. Načelno je dogovoren da se kongres iduće godine održi u Belgiji, a naši susjedi Slovenci ponudili su se da domaćini budu 2007. Sastanak je uveličao i dolazak slovačkog ministra obrane Jurja Liške koji je u svom obraćanju govorio o obrambenim reformama koje prolazi Slovačka vojska i ministarstvo obrane, posebice nakon što je prošle godine Slovačka postala članica NATO saveza. Jedna od tih promjena koje će se početi provoditi od početka iduće godine je i potpuna profesionalizacija vojske, u kojoj trenutačno vojni rok služi posljednji naraštaj ročnih vojnika. Istaknuo je također kako je informiranje i pozitivan stav o ovim promjenama u velikoj mjeri učinjen uz pomoć medija i novinara preko kojih je javnost upoznata s potpunim i objektivnim informacijama o svemu što se u vojsci događa.

Slovačka vojska na radiju i TV-u

U nastavku je slijedila iscrpna prezentacija pukovnika Johna Durnina o ustroju i organizaciji vojnog osoblja EU-a, a potom predstavljanje slovačkih vojnih izdanja koje je održao Pavol Vitko, glavni urednik slovačkog vojnog časopisa Obrana. Odjel za nakladištvo sastoji se od dva odsjeka, izdavačkog za knjige i magazine i elektroničkog za radio i TV program. Slovačka vojska svaka dva tjedna je na nacionalnoj televiziji u desetominutnom prilogu, te 30 minutnoj emisiji tjedno na radiju. Mjesečni časopis Obrana čija je naklada 5000 primjeraka distribuirala se isključivo unutar sustava, a u posljednje vrijeme prate svoje vojnike i izvješćuju iz brojnih misija izvan države, u kojima sudjeluju. Čitanost Obrane među vojnicima je čak 95 posto.

Poslijepodnevni program nastavljen je posjetom zračnoj bazi Kuchyna i prezentaciji o slovačkim zračnim snagama. Na stajanci najviše je zanimanja izazvao borbeni zrakoplov MiG-29 i helikopter MI 24 koji se nakon poziranja i niskog brišućeg preleta iznad pis-

te uputio prema matičnoj bazi u Prešov.

Iduće nam je odredište mjesto Nitra gdje je smješteno Obučno središte za mirovne misije. Inače slovačke oružane snage sudjeluju u 13 međunarodnih mirovnih misija i trenutačno je više od 500 vojnika angažirano u misijama. Potom je na poligonu nedaleko od vojarne pokazan rad stroja za razminiranje Božena. O kopnenim snagama predavanje je u Domu Slovačke vojske u Trenčinu gdje je i zapovjedništvo snaga održao zapovjednik general bojnik Milan Maxim. U Trenčinu je smješten i svojevrstan remontni zavod koji osim mogućnosti održavanja i remonta vojnih vozila radi i na proizvodnji novog oklopнog vozila Aligator čiji smo proces proizvodnje kao i mogućnosti samog vozila mogli i vidjeti. Uz to ovdje se proizvode i poljske mobilne bolnice i ambulante.

Na povratku još jedno zaustavljanje i to u vojnom muzeju. Od niza različitog oružja, vozila, aviona i sličnih eksponata nama je naravno upao u oči onaj prvi u hangaru, MiG- 21! I ne samo to. Bilo je tu još mnogo toga čime smo i sami vodili rat. Ipak nismo razočarani jer i s ovakvim muješkim primjercima Hrvatska vojska ga je dobila što će reći da o sposobnosti čovjeka, vojnika, ipak sve ovisi.

Kad podvučemo crtu i zbrojimo što smo vidjeli ili pak čuli od kolega, u nekim stvarima ne zaostajemo, u nekim smo blizu, neke još valja dosegnuti. No često to ne ovisi o nama, novinarima. Slične probleme čini se svi imaju. U svakom slučaju vrlo vrijedno iskustvo i nama i drugima, a za organizaciju i razinu ovogodišnjeg Kongresa u Bratislavi slovačkim kolegama nema zamjerke.

Bratislavom neformalno

Kako su ovakvi kongresi izvrsna prigoda za zemlju domaćina da pokaže i ponešto od svojih povijesnih i kulturnih znamenitosti i tradicije, neformalan uvod u trodnevni program obilaska vojnih baza i kampova bio je posjet veličanstvenom renesansno-baroknom dvorcu Crveni kamen, tridesetak kilometara udaljenom od Bratislave. Danas je to muzej koji posjeduje vrijednu kolekciju starinskog namještaja, slika i oružja, a posljednji vlasnici, obitelj Pálffy, zasluzni su za njegovu očuvanost i obnovu. Povijesna jezgra Bratislave, zbirka je duge i bogate povijesti, u koju su nekad svračali poznati umjetnici poput Mozarta, Lista i Beethovena danas je prepuna turista koji se gužvaju oko bezbroj restorana i pubova. Mi smo tek kratko prošetali zamjećujući neke zgodne detalje poput skulpture koja izviruje iz uličnog šahta ili fotografa koji se skriva iza ugla, razgledali dvoranu zrcala i unikatne tapiserije u jednoj od kažu najljepših palača u Bratislavi, stali nakratko ispred gotičke katedrale sv. Martina, u daljini bacili pogled na jedan od simbola Bratislave, Novi most na Dunavu i vratile se odakle smo i krenuli pred još jedno upečatljivo zdanje, slovačko nacionalno kazalište. Dovoljno da se u Bratislavu svrati još koji put, dakako u vlastitom aranžmanu.

15. obljetnica Jedinice za posebne namjene - Rakitje

Trebalo je prije petnaest godina preuzeti rizik

U vojarni "Vitez Damir Martić" u Rakitju 15. listopada svečano je obilježena 15. obljetnica ustrojavanja Jedinice za posebne namjene - Rakitje.

Riječ je o posebnoj jedinici MUP-a, nastaloj kada je skupina redarstvenika u listopadu 1990. prešla u Rakitje, da bi na istom mjestu samo mjesec dana kasnije, već bilo sastavljeno kompletno zapovjedništvo satnije. Nakon tih početnih koraka nastavlja se veličanstveni put postrojbe, iz koje je kasnije nastala i 1. gardijska brigada Hrvatske vojske. Upravo tih početaka prisjetili su se sudionici svečanosti koja je počela polaganjem vijenaca na spomen-obilježju poginulim pripadnicima Jedinice za posebne namjene te misom koju je vodio vlč. Vladislav Mandura.

Nakon mise održan je svečani postroj, podignut je hrvatski stijeg, a minutom šutnje odana je počast svim poginulima u Domovinskom ratu. Uslijedilo je prigodno obraćanje nazočnih visokih vojnih i civilnih dužnosnika. Među prvima se velikom broju okupljenih obratio prvi zapovjednik Jedinice za posebne namjene, brigadni general Darko Rukavina, predstavivši povjesnicu postrojbe, njezin ratni put i uspjehe, ali i osvrnuvši se na žrtve koje je postrojba dala u obrani suvereniteta domovine,

a koje zauvijek treba pamtit i poštovati. Nazočne je pozdravio i predsjednik udruge "Tigar 90.-91.", Petar Bajan, istaknuvši kako je ključnu ulogu obrane početkom devedesetih imala upravo Specijalna jedinica Rakitje, te kako njezini pripadnici danas čine jezgru oružanih snaga Republike Hrvatske. Bajan se u svom obraćanju prisjetio i prve žrtve Domovinskog rata, također pripadnika jedinice Rakitje, Josipa Jovića, te zastražio da zahvalu za njegovu i žrtvu svih ostalih stradalih u ratu, iskazuju nezaboravom.

Na svečanosti su bili i neki politički dužnosnici, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić koji je istaknuo važnost jedinice u samim začecima stvaranja hrvatske države, te je pripadnicima čestitao njihovu 15. obljetnicu. Čestitke im je uputio i ministar unutarnjih poslova Ivica Kirin. "Lako je danas stajati ovdje i pričati. Ali trebalo se odvažiti doći na ovo mjesto prije petnaest godina i preuzeti rizik koji je uz to išao. Mlađi naraštaji nikada ne smiju zaboraviti hrabrost i žrtvu koje ste za njih podnijeli", istaknuo je ministar Kirin. I savjetnik u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Darko Beštek, pridružio se čestitkama prve u Jedinici za posebne namjene Rakitje.

Potom se obratio državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, također istaknuvši kako se uloga i djela hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu ne smiju prepustiti zaboravu te da je potrebno ispravljati sve nepravde prema hrvatskim braniteljima. U konačnici, svečanom se postroju obratio i izaslanik Predsjednika RH, načelnik Glavnog stožera, general zbora Josip Lucić istaknuvši: "Rijetko koje postrojbe u svijetu su imale toliko zadaća i toliki raspon kretanja, kao što je ova postrojba imala za vrijeme Domovinskog rata. Stoga ste zaslужili divljene i iskrene čestitke", zaključio je Lucić.

Tom je prigodom načelnik Glavnog stožera oružanih snaga RH Josip Lucić u ime predsjednika Republike Stjepana Mesića odlikovao Jedinicu za posebne namjene Redom kneza Domagoja zbog doprinosa u Domovinskom ratu. U Rakitju će se početi graditi i spomen-dom, što je inicirala udruga "Tigar 90.-91." godina, a gdje će se okupljati njeni članovi. Zemljишte je darovalo Ministarstvo unutarnjih poslova na inicijativu načelnika Glavnog stožera oružanih snaga RH, a cijeli će projekt finančirati Grad Zagreb.

Andrea DEČAK

Deset godina vojnog poligona

gutina Repinca nazočili i pomoćnik ministra za materijalne resurse Ivo Bačić, predstavnici civilnih vlasti, bivši zapovjednici i umirovljeni djelatnici poligona.

O važnosti vojnog poligona, koji je 6. kolovoza 1995. u Oluji oslobođen, brigadni general Repinc je kazao kako su u prethodnom desetljeću stvoreni uvjeti da poligon bude središnje mjesto obuke HV-a. Na poligonu se već dvije godine u obuci primjenjuje sustav MILES 2000. "Prvenstveni cilj našeg djelovanja u ekološkoj zaštiti ovog prostora", kazao je Repinc, "je spriječiti nezakonitu eksploataciju šumskih dobara i zaštititi ovaj prostor od možebitnih onečišćenja i oštećenja staništa biljaka

i životinja". Stoga su propisani standardi i mijere kojih se svi djelatnici i korisnici poligona moraju pridržavati.

Brigadir Marjan Biškić, zapovjednik ZIO-a, u čijem se sastavu poligon nalazi, kazao je kako će novim ustrojem biti osigurani bolji uvjeti za provedbu obuke svih rođova i postrojbi HKoV-a, a u sastav poligona će ući vojarne "Udbina" i "Željava". Isto tako, novim ustrojem povećat će se i broj civilnih zaposlenika.

Na svečanosti su podijeljene zahvalnice pojedincima i ustanovama koji su u proteklom razdoblju pridonijeli razvoju vojnog poligona "Eugen Kvaternik" Slunj.

M. PERVAN STIPIĆ

Deseta godišnjica vojnog poligona "Eugen Kvaternik" Slunj svečano je obilježena 8. listopada na prostoru poligona.

Svečanosti su, uz izaslanika načelnika GS-a brigadnog generala Dra-

Godišnjica smrti bojnika Alfreda Hilla

U povodu 14. godišnjice pogibije bojnika Alfreda Hilla, zapovjednika vojne policije u Vukovaru, 16. listopada je izaslanstvo 66. bVP-a i SzOVP-a „Bojnik Al-

fred Hill“ položilo vijenac na grob u Vukovaru.

U izaslanstvu su bili poručnici Darko Barišić, Maja Čavlović i Mario Majetić. Izaslanstvo 66. bVP-a Zagreb i SzOVP-a „Bojnik Alfred Hill“ svake godine polaže vijenac na grob tom junaku Vukovara i Domovinskog rata. U razgovoru s obitelj preminulog bojnika Alfreda Hilla izražena je obostrana čast što SzOVP nosi ime tog junaka Domovinskog rata. Izaslanstvo je također odalo počast general bojniku Blagi Zadri, zapovjedniku obrane Vukovara, koji je poginuo istoga dana.

M. L.

Treća obljetnica visoke dočasničke škole

Visoka dočasnička škola, smještena u vojarni "Dr. Ante Starčević" u Jastrebarsko 14. listopada je obilježila treću obljetnicu osnutka. Svečanosti su nazočili izaslanstvo zapovjednika ZZIO-a brigadir Mladen Mikolčević, časnici i prvi dočasnici iz drugog postrojbi HV-a, vojni i civilni predavači, koji su Školom suraduju. "Iako je VDŠ najmanja ustanova u sustavu vojne izobrazbe, njen doprinos je znatan", rekao je brigadir.

Posjet izaslanstva grčke ratne mornarice

U Zapovjedništvu HRM-a od 11. do 13. listopada boravilo je visoko izaslanstvo grčke ratne mornarice predvođeno načelnikom GS-a grčke ratne mornarice viceadmiralom Dimitriosem Gousisom.

U čast viceadmirala Gousisa svečano je postrojena počasna postrojba ispred Zapovjedništva HRM-a. U sklopu posjeta, zapovjednik HRM-a viceadmiral Zdravko Kardum sa suradnicima održao je radni sastanak s grčkim izaslanstvom, a teme razgovora bile su o projektu Adriion u sklopu Jadransko-jonske inicijative, te o virtualnom pomorskom operativnom središtu (VRMTC). Razmijenjene su informacije o dosad učinjenim koracima, kao i daljnje smjernice u unapre-

đenju suradnje te realizaciji projekta uvezivanja operativnih središta mornarica iz Sredozemlja i Crnog mora. HRM je prezentirala svoje mogućnosti nadzora hrvatske obale i Jadranskog mora radarskim sustavom Peregrin.

Z. G.

Mikolčević, "jer dočasnici koji su završili školu obnašaju najviše dužnosti u OS-u, neki se nalaze i u međunarodnim misijama". "Nadamo se", kazao je dalje brigadir Mikolčević, "da će novim ustrojem biti mjesto za dočasničku akademiju, što bi bila kruna dosadašnjeg rada VDŠ-a".

Na svečanosti je prvi put prikazana posvećena zastava VDŠ-a.

M. P.

Tečaj za vojne policajce

U Središtu za obuku vojne policije "Bojnik Alfred Hill" u vojarni "Croatia" 7. listopada završen je tečaj za ovlaštene službene osobe vojne policije. Tečaj je polazilo 20 djelatnika iz 66. bVP-a, 71. bVP-a

O međunarodnom humanitarnom pravu

U sklopu bilateralne aktivnosti s MO Kraljevine Belgije 12. listopada u posjet Središtu za međunarodne vojne operacije u vojarni "Rakitje" boravio je Christian Gossiaux, zamjenik načelnika Uprave za pravne poslove belgijskog Ministarstva obrane, u pratnji domaćina iz Pravne službe Ministarstva obrane RH Marine Jurić - Matejčić, načelnice Odjela za međunarodnu vojnu suradnju.

Održana su izlaganja o međunarodnom humanitarnom pravu i razmijenjena iskustva u obuci pripadnika oružanih snaga iz područja međunarodnog humanitarnog prava, posebice obuke pripadnika za međunarodne vojne operacije. Belgijski pred-

stavnik istaknuo je da hrvatski standardi obuke nimalo ne zaostaju za belgijskim, bez obzira na dugogodišnje iskustvo koje belgijske oružane snage imaju u razvoju obuke na području međunarodnog humanitarnog prava.

M. Č.

74. bVP-a. Najboljem polazniku tečaja vojniku Ivanu Carminattiu iz 66. bVP-a, pripadniku antiterorističke satnije, dodijeljena je knjiga "Vojna policija u Domovinskom ratu", dok je drugom najboljem polazniku, poručniku Dejanu Džidiću, zapovjedniku 2. voda u 74. bVP-a dodijeljena pismena pohvala zamjenika zapovjednika 66. bojne vojne policije.

M. L.

AMERIČKA tvrtka Raytheon sklo-pila je ugovor s američkom kopne-nom vojskom (US Army) o predaji 60 sustava za identifikaciju u borbi. Sustav za identifikaciju u borbi dio je programa razvoja nove obitelji borbenih vozila FCS. Identifikacija u borbi inače je pokrivena standar-dom NATO STANAG 4579.

Raytheon je razvio novi sustav ANSER (*Air and Surface Electronics Responder*) kao jeftinije i pri-stupačnije rješenje. ANSER je sa-

mostalni uređaj s cijenom u serij-skoj proizvodnji ne višom od 10 000 USD po uređaju. Temeljna konfigu-racija je samo transponder, odnosno uređaj koji odgovara na upit i iden-tificira se kao prijateljski. Sastoјi se od primopredajnika, antene te nad-zorne i komunikacijske jedinice.

Uz funkciju borbene identifikacije ANSER nudi i mogućnost komuni-kacije preko digitalnog datalinka jer sustav ima dovoljno kapaciteta da uz primarnu (identifikacijsku)

Identifikacija u borbi

obavlja i sekundarnu (komunikacijsku) zadaću. ANSER je konstruiran tako da se može vrlo jednostavno i brzo instalirati na svako vozilo.

Električnu energiju crpi izravno iz akumulatora vozila.

Kod borbenih platformi ANSER-u se dodaje i aktivni pitač koji prije otvaranja paljbe provjerava je li cilj protivnik ili prijatelj. Cijena pitača predviđena je na najviše 15 000 USD. Pitač je ustvari primopredajnik s posebnom antenom koja se postavlja na prednji dio borbenog vozila i u načelu "gleda" u istu točku u koju je usmjereno oružje.

Sustav je još uvijek u razvojnoj fa-ziji i ne očekuje se u operativnoj uporabi do 2009. Uz američku vojsku sustave za borbenu identifi-kaciju razmatraju sve visokotehnolo-gike vojske, a vlastite sustave razvi-jaju Francuzi, Britanci te još neke države.

M. PETROVIĆ

IAF nabavlja novi MALE

PREDSTAVNICI izraelskog ratnog zrakoplovstva (Israel Air Force) nedavno su objavili kako kreću u nabavu nove MALE (Medium Altitude Long Endurance) bespilotne letjelice. Riječ je o letjelici Mahatz 1 koju proizvodi izraelska tvrtka IAI (Israel Aircraft Industries), i trebala bi u floti izraelskog ratnog zrakoplovstva zamijeniti postojeću platformu, odnosno letjelice Searcher Mk I i Mk II, koje također proizvodi tvrtka IAI. Procjenjuje se kako vrijednost te nabave iznosi oko 50 milijuna američkih dolara.

Po uvođenju u inicijalnu operativnu uporabu Mahatz će dobiti novo ime, odnosno zvat će se Shoval (hrv. trag), i u IAF-u će biti MALE letjelica četvrte generacije. Letjelica ima veliku autonomiju leta, odnosno u zraku može boraviti 52 sata, pri čemu može nositi do 250 kg korišnog tereta, pri čemu se od sen-zorske opreme ističu SAR (Synthetic

Aperture Radar) i NSR (Naval scan radar) radari. Uz to moći će nositi raznu naprednu elektroničku i komunikacijsku opremu, što ukupno Mahatz čini vrlo zanimljivom i iskoristivom obavještajnom platformom. Letjelicu krasiti napredno letno računalo pomoću kojeg se u potpunosti mogu automatizirati sve faze leta, odnosno zadaće, od polijetanja i slijetanja do zone djelovanja letjelice, do duljine boravka u njoj i izvođenja raznovrsnih zadaća. Izvozna inačica Mahatza pod nazivom Heron (koju je već nabavilo indijsko ratno zrakoplovstvo, dok je u tijeku Turska nabava Herona za potrebe turskih oružanih snaga) oprema se širostabiliziranim paketom opreme Taman TV/ Infra Red Multimission Optronic kojeg proiz-

vodi IAI, odnosno s EL/M-2055 SAR koji proizvodi Elbit.

Raspon krila Mahatza je 16,6 m, duljina trupa je 8,5 m, maksimalna težina na polijetanju iznosi 1100 kg, dok za pogon rabi Rotaxom četvorocilindrični motor s turbopunjačem Rotax 914 jačine 100 KS. Maksimalni dolet Mahatza iznosi oko 1000 km, odnosno maksimalni vrhunac leta iznosi 9600 m. Predstavnici IAI-a nedavno su istaknuli i to kako je pri kraju završetak naooružane inačice Mahatza, što je inače veliki trend u razvoju suvremenih bespilotnih letjelica.

I. SKENDEROVIC

Sustav za zaštitu vozila

JUŽNOAFRIČKA tvrtka Aviotronics razvila je aktivni sustav za zaštitu vozila LEDS (Land Electronic Defence System). Sustav je razvijen za zaštitu svih vrsta vozila, oklopljenih i neoklopljenih.

Prva inačica, LEDS 100, je jednostavnija i ubraja se u tzv. *soft kill* kategoriju. Sastoji se od senzora za detekciju laserskog zračenja LWS310 te brzoaktivirajućih bacača dimnih kutija. LEDS 100 se može rabiti kao samostalni sustav ili kao element za otkrivanje i praćenje prijetnji za potrebe drugih, osobito tzv. *hard kill* sustava za zaštitu.

Inačica LEDS 200 ima i uređaj za aktivno lasersko ometanje, dok inačica LEDS 300 ima sustav za ispaljivanje projektila kojim uništava

va nadolazeći projektil izravnim pogotkom.

LEDS 100 je isprobana na oklopnom borbenom vozilu Rooikat. Testovi su pokazali kako se sustav može usmjeriti u bilo kojem smjeru unutar 100 ms, a zaštitnu dimnu zavjesu može stvoriti unutar 700 ms. Tijekom proba su ispaljivane multispektralne dimne granate Lacroix, kalibra 81 mm. Sustav također zvučnim signalom upozorava posadu štićenog vozila na opasnost.

Proizvodna inačica sustava ima 12 dimnih granata spremnih za paljbu. Masa sustava LEDS 100 iznosi najviše 250 kg. Sustav posadu obaveštava ako broj spremnih granata u

sustavu padne na kritičnu razine kako bi posada dopunila sustav.

Provode se i završna testiranja jače inačice, LEDS 300. Testiranja s bojnim streljivom pokazala su kako LEDS 300 može uništiti dolazeći projektil kalibra 105 mm.

M. PETROVIĆ

ŠVEDSKA uprava za nabavu oružanja (Forsvarets Materielverk - FMV) naručila je u srpnju ove godine tri nove lebdjelice tipa Griffon 8000TD. Lebdjelice su proizvedene za švedsku kraljevsku mornaricu, odnosno za četiri švedske amfibijske odreda u postrojenjima tvrtke Griffon Hovercraft Ltd u Velikoj Britaniji. Osiguravat će vrlo brze amfibijske pomorske snage te će djelovati unutar kraljevskih marinaca, kao i s drugim svjetskim mornaricama angažiranim u međunarodnim operacijama.

Standardna lebdjelica Griffon 8000TD duljine je 21,20 m, širine 11,00 m, visine 5,52 m, pogonjena je s dva vodom hlađena dizelska motora tvrtke MAN ili IVECO svaki snage 596 kW, te pri punom opte-

Švedska naručila Griffonove lebdjelice

rečenju može ploviti 3,5 sata pri brzini od 40 čv. Broj članova posade smanjen je na svega dvije osobe, a pritom može ukrcati 63 do 80 vojnika.

Ugrađen je hidraulički pokretni zračni vijak s krilima upravljuvog uspona koji je izabran umjesto standardnog zračnog vijka s fiksnim krilima kako bi se pri jednakom opterećenju motora mogla održati brzina ventiliranja te tako dovoljna visina lebdenja, no istodobno preciznim podešavanjem zračnog vijka smanjila brzina lebdenja iznad leda. Time se ne treba smanjivati broj okretaja motora koji je potreban za održavanje visine lebdenja.

Iskustva s prijašnjim lebdjelicama upozorili su na probleme s gumenim suknjama na ledu. Na slomljennom ledu dolazi do gubitka zraka ispod zračnog jastuka, te lebdjelica mora lebdjeti niže što uzrokuje veći otpor. Stoga je razvijen "dublji" sustav otvorene suknje s visinom lebdenja od 700 mm. Tim sustavom može se doseći brzina lebdenja preko leda od 50 km/h., no to uzrokuje

znatna opterećenja na gumenoj suknji što dovodi do njezina trošenja. Ta pojava se osobito očituje pri temperaturama ispod -20°C što ujedno povećava ukupan otpor. Kormilarnica je podignuta kako bi se dobila što bolja preglednost.

Lebdjelice mogu izravno djelovati s paluba desantnih brodova. Svaka lebdjelica naoružana je strojnicom promjera 7,62 mm i specijalnom opremom, a mogu se transportirati kamionom i zrakoplovima Hercules.

Primopredaja lebdjelica švedskoj kraljevskoj mornarici očekuje se u vremenu između listopada 2006. i ožujka 2007. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

Tehnologije za djelovanje u urbanom okolišu

AMERIČKA agencija za napredna obrambena istraživanja DARPA radi na nekoliko projekata kojima je cilj razviti nove napredne tehnologije koje će povećati mogućnosti vojnika i postrojbi u urbanom okruženju.

Tehnologije obuhvaćaju nove borbe sustave, napredne senzore udružene s novim sredstvima i načinima obrade podataka. Te bi tehnologije trebale povećati stupanj zaštite vojnika, omogućiti im kvalitetniji uvid u taktičku situaciju te omogućiti djelovanje po protivniku s većom mogućnošću izbora, ponajprije se to odnosi na uvođenje tzv. nesmrtonosnih oružja. Jedan od važnijih ciljeva tih tehnologija je smanjivanje broja žrtava, kako vlastitih tako i tzv. kolateralnih. Važno je i postići visoku razinu djelotvornosti postrojbe na terenu sa što manje uporabljenih resursa, ponajprije ljudskih.

Neki od projekata na kojima se radi su robotsko vozilo opremljeno novim tipom elektroničkog oružja koje može ispaljivati smrtonosno ili nesmrtonosno (ili manje smrtonosno) streljivo. Zatim je tu visokotehnološki zaštitni sustav za automatsko otkrivanje napada vatrenim oružjem te automatizirano djelovanje kako bi se napad neutralizirao i učinio neopasnim za vojниke.

Radi se i na novim zaštitnim materijalima koji bi trebali rezultirati stvaranjem nove generacije oklopa. Tu se rabe sva dosadašnja, ali će se sigurno rabiti i buduća, dostignuća nanotehnologije. Oklop razvijen

primjenom nanotehnologije trebao bi biti lagan i vrlo učinkovit i pogodan za primjenu na svim vrstama vozila i borbenih platformi.

Radi se i na razvoju robota specijalne namjene kao što je robot sposoban za veranje po zidovima ili roboti koji se zrakom dopreme na određeno područje pa ih se naknadno programira za zadaće potrebne tog trenutka.

M. PETROVIĆ

PREDSTAVNICI tvrtke MBDA

Missile Systems ističu kako se bliže postizanju konačnog dogovora oko suradnje s tvrtkom Lockheed Martin Missiles and Fire Control, oko europske proizvodnje, odnosno sklapanja projektila AGM-114 Hellfire, u sklopu postrojenja MBDA-a. Kao plod zajedničke suradnje projektil bi trebao nositi naziv Euro-hellfire, a glavni inicijator takve suradnje je MBDA. Povod takvoj inicijativi je realna bojazan kako bi

Trigat doživio neuspjeh, a bio je inicijalno zamišljen kao glavni projektil za Tigera, tvrtka MBDA dosad nije uspjela tržištu ponuditi novi suvremeniji europski projektil, te se stoga kao logičan odabir nameće inicijativa oko suradnje s Lockheed Martinom, i njihovim dobro proučanim Hellfire projektilom, na koju gledaju kao privremeno rješenje. Pritom je i te kako zanimljivo australsko iskustvo, odnosno činjenica da su oni kao prvi izvozni uspjeh

EuroHellfire vs Spike

mogli izgubiti tržišnu utrku s izraelskim Rafaelom i njihovim kandidatom Spikeom, oko opremanja borbenog helikoptera Tiger protuoklopnim projektilima nove generacije.

Otkako je pan-europski projekt

Eurocoptera, odnosno kupac Tigera opremili svoje borbene helikoptere upravo projektilima AGM-114 Hellfire II. S druge strane Španjolska, kao drugi izvozni kupac Tigera razmatra kupnju Rafaelovih projektila, što potiče MBDA na poduzimanje određenih poteza.

Inače, Hellfire i Spike imaju dva različita sustava upravljanja projektilom. Hellfire ima lasersko navođenje, dok Spike ima navođenje optičkim kabelom. Oba projektila se na tržištu nude u raznim inačicama, odnosno s kumulativnom (HEAT) bojnom glavom i s eksplozivno razaračajućom (HE) glavom. U MBDA se pribjavaju kako bi Rafaelov španjolski uspjeh mogao biti uvod u isto takav francuski i njemački izvozni uspjeh, što bi im u konačnici znatno otežalo prodaju projektila EMM (European Modular Missile) kojeg već neko vrijeme razvijaju, i čija se primjena očekuje tek iz 2012. godine.

I. SKENDEROVIC

Njemačka mornarica traži pravodobnu nabavu fregata F 125

NJEMAČKA ratna mornarica zatražila je odobrenje parlamenta za ugovor o nabavi četiri fregate F 125 u prvoj polovici 2006. kako bi mogle ući u aktivnu službu u dvogodišnjim intervalima, počevši od 2012. godine.

S obzirom na to da se potkraj ove godine u Njemačkoj održavaju parlamentarni izbori, moguća promjena vlade imala bi utjecaj na projekt fregata F 125. Funkcionalni zahtjevi fregata već su postavljeni te se od industrije očekuju ponude koje će uključivati brodske karakteristike.

Već sada se čini vrlo sigurno da će fregate F 125 biti potpuno drugačije od svojih prethodnika u službi fre-

vanju za vrijeme dugotrajnih svjetskih kriza nižeg i srednjeg intenziteta.

Fregate za stabilizacijske opera-

cije, poput nove F 125, trebat će imati vrlo jako naoružanje za točno određene intervencije kako bi kontrolirale i/ili sudjelovale u bilo kojoj situaciji. Ta vrsta broda bit će u mogućnosti osigurati potporu kopnenim i specijalnim snagama.

S obzirom na to da njemačka ratna mornarica ima potrebu za ratnim brodovima koji su u mogućnosti obavljati dugotrajne operacije na udaljenim lokacijama, fregata F 125 trebala bi biti projektirana tako da se tek svakih pet godina obavi veći remont na njoj. Prema takvom zahtjevu, ta vrsta fregata imala bi mogućnost sudjelovanja u jednoj ili više operacija čak do dvije godine a da se ne bi morala vraćati u bazu zbog potrebnog održavanja. Cilj koji je potrebno dostići je porast radnih sati u pogonu za 5000 sati na godinu (ukupno 8760 sati na godinu) po jednom brodu. To znači da pogon

fregata F 125 mora izdržati 30 tisuća radnih sati između velikih remonta. Kako bi se postigli ti ciljevi, vrlo se pažljivo moraju razmotriti i ocijeniti svi sustavi i tehnologija koja će biti ugrađena.

Trenutačno je za fregate predviđen sustav poluelektrične propulzije, koji bi za brzinu u službi davao 20 čvorova dok bi maksimalna brzina fregate bila 26 čvorova. S obzirom na visok stupanj automatizacije broj posade potreban za upravljanje i sigurno funkciranje fregate F 125 smanjen je za 50%. Prema tome, brodom će upravljati dvije posade od 100 članova (plus 20 članova zračne jedinice) koje će se smjenjivati po rasporedu svaka četiri mjeseca. Također bit će predviđen prihvat i smještaj dodatne posade u slučaju asimetričnih, trenutačnih prijetnji.

M. PTIĆ GRŽELJ

gata F 124, F 123 i F 122 te korveta K 130 koje se trenutačno grade. Fregata F 125 bit će prvi njemački brod posebno projektiran i opremljen za tzv. stabilizacijske operacije. Stabilizacijske jedinice osmišljene su kao potpora pri borbenom djelovanju.

AMC-X

AMERIČKO ratno zrakoplovstvo nedavno je počelo s radom na još jednom prijedlogu koncepta buduće zrakoplovne transportne platforme, koja bi na određeni način trebala biti zamjena za postojeću seriju transportnih aviona C-130 Hercules. Jedna od temeljnih zahtjevanih odlika takve platforme, koja je dobila oznaku AMC-X i koja bi trebala prema određenim očekivanjima zaživjeti oko 2020., je mogućnost transporta koja odgovara nosivosti aviona C-17 uz STOVL mogućnosti polijetanja i slijetanja koje odgovara avionu C-130.

Nova transportna platforma trebala bi omogućiti veću operabilnost američkim oružanim snagama, posebice ekspedicijskim postrojbama marinskog korpusa, kojima bi trebala poslužiti za prijevoz ljudstva, raznovrsne opreme i posebice borbenih vozila. Uz to trebala bi imati smajneni radarski, optički, zvučni i topplinski potpis u zraku. Maksimalni domet AMC-X platforme trebao bi biti oko 4070 km, maksimalna brzina bi trebala biti oko 0,8 M, nosivost bi trebala biti između 27249 kg

i 36280 kg. Usaporedbe radi, nosivost transportnih aviona C-130 Hercules je oko 18140 kg. Početak rada na prototipu AMC-X očekuje se tijekom 2008., dok se prvi probni letovi očekuju nakon 2010. godine.

I. SKENDEROVIC

Stroj za razminiranje Samson 300

Srednji stroj za razminiranje Samson 300 jedan je od strojeva koji u Hrvatskoj rade na razminiranju. Riječ je o zanimljivoj konstrukciji koja se svakodnevno dokazuje u teškim radnim uvjetima

Toma VLAŠIĆ

Stroj za razminiranje Samson 300 proizvodi slovenska tvrtka VILPO iz Ljubljane. Riječ je o zanimljivom kotačnom vozilu predviđenom za rad na teškoprohodnim terenima. Radni alat stroja je mlatilica opremljena čeličnim udaračima, kao i kod većine strojeva te kategorije.

Jedna od zanimljivosti stroja je konstrukcija podvozja. Riječ je o dva neovisna okvira međusobno spojena podešavajućim zglobom. Zglob omogućava horizontalno i vertikalno okretanje prednjeg i stražnjeg dijela stroja. Takva je uzgobljena konstrukcija poznata već

neko vrijeme i najviše se rabi kod kamiona, traktora i sličnih vozila koja su predviđena za rad na teškoprohodnom terenu. Zglob omogućava izvrsnu fleksibilnost vozila i lakoće svaldavanje jaraka, uzvisina i sličnih zapreka koje su velik problem tijekom terenske vožnje.

Stroj pokreće dizelski motor Deutz BF6M snage 212 kW na 2300 okretaja u minuti. Maksimalni okretni moment iznosi 1050 Nm na 1400 okretaja u minuti. Spremnik za gorivo obujma je 200 litara.

Stroj je dugačak 7,7 metara u radnoj konfiguraciji te 8,7 metara u transportnoj. Radni se alat za trans-

port može sklopiti za 90 stupnjeva i poravnati se s uzdužnom osi vozila. Tako se jednostavno smanjuje širina vozila i olakšava vožnja od jednog mesta rada do drugog.

Širina vozila tijekom rada iznosi 3,2 a tijekom transporta 2,3 metra što se postiže već spomenutim zakretanjem mlatilice. Ukupna visina vozila iznosi 2,7 metara, masa vozila iznosi 8100 kg. Postave li se posebne gume koje nisu punjene zrakom već posebnim plastičnim materijalom masa se penje na 9800 kg. Stroj za razminiranje te mase ubraja se u kategoriju srednjih strojeva za razminiranje.

Samson 300 podsjeća na građevinski stroj, na prednji dio vozila postavljen je radni alat, odnosno mlatilica. Zglobom pričvršćen stražnji dio vozila sadrži dio za operatora i motor. ■

Eesti Väe riigikaitse õnisteelu

Utjecaj učenja i znanja na društveni karakter vojne postrojbe

Aktivno učenje i stjecanje znanja pridonose jačanju socijalne kohezije, a time i društvenog karaktera vojne postrojbe, što rezultira i njezinom učinkovitosti u provedbi svih zadaća koje se pred postrojbom nalaze kako u miru, tako i u ratu

Tomislav RAVLIĆ

Proces učenja i stjecanje znanja znatno utječe na promjenu ponašanja pojedinca u svim bitnim sferama čovjekova života i rada. Isto tako aktivno učenje i stjecanje znanja pridonose jačanju socijalne kohezije, a time i društvenog karaktera vojne postrojbe, što rezultira i njezinom učinkovitosti u provedbi svih zadaća koje se pred postrojbom nalaze kako u miru, tako i u ratu. Zbog toga kažemo da su učenje i znanje u uzročno posljedičnom odnosu sa socijalnom kohezijom vojne postrojbe kao formalne skupine pred kojom stoje važni zadaci.

S obzirom na svoju težinu i slojvitost vojna postrojba ima čitav niz karakteristika od kojih ovom prilikom ističemo proces permanentnog učenja koji se organizira u skladu s programima djelatnosti u vojnoj postrojbi. Permanentno učenje danas

je nešto što se provodi takoreći cijeli život, znači samo učenje ne traje isključivo kroz razdoblje oficijelnog školovanja i studiranja. Ovom prilikom nužno je istaknuti da razvoj suvremene opće kao i vojno-stručne znanosti i tehnologije zahtijeva stalno učenje i stjecanje znanja bilo da je riječ o profesionalnim vojnim postrojbama ili njezinom ročnom i pričuvnom sastavu. Normalno je da će se opseg i produbljenost znanja razlikovati u skladu s time o kojim postrojbama je riječ. Ali da će proces učenja i stjecanja znanja biti prisutan u svim vojnim postrojbama ostaje nepobitna činjenica.

Samo pak učenje koje se provodi raznim metodama je aktivnost kojom pojedinac postiže relativno trajnu promjenu svog ponašanja. Promjene nastaju pod utjecajem primljenih i prerađenih informacija. U tom smislu možemo reći da učenje rela-

tivno trajno mijenja ponašanje subjekta koji uči pod utjecajem njegova iskustva.

Nužno je istaknuti na kojem fonu se događa proces promjene ponašanja pojedinca koje će sa svoje strane utjecati na pozitivno ponašanje i drugih članova vojne postrojbe kao grupe, jer krajnji cilj stjecanja znanja nije usamljeni pojedinac pun znanja bez suradnje s drugima. U tom smislu samo učenje i znanje kao njegov rezultat bivaju kooperativni i sa svoje strane znatno pridonose jačanju društvenog karaktera vojne postrojbe. Općenito možemo reći da znanje nije samo sebi svrha, ono nalazi svoj puni smisao u suradnji s drugima kako u civilnim školama i studijima, tako i u vojnim učilištima. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Kineski nosač

Kupljen da bi postao najveći ploveći casino na svijetu Varjag će, po svemu sudeći, ipak postati prvi kineski nosač zrakoplova

Tomislav JANJIĆ

U posljednjih pet godina kineska je ratna mornarica ostvarila dosad neviđen razvoj koji sve više brine ne samo susjedne države već i Sjedinjene Države. Nakon početnih negiranja da je tako nešto moguće, zapadni se vojni analitičari sada slažu da se kineska ratna mornarica po svojoj opremljenosti ubrzano približava američkoj, te da joj predstoji još samo jedan korak - nabava ili gradnja nosača zrakoplova.

Zbog toga je posebnu pozornost sredinom kolovoza ove godine dobila vijest da su započeli radovi na obnovi nosača zrakoplova koji su Kinezi nedovršenog kupili u Ukra-

jini. Riječ je o nosaču zrakoplova Varjag koji se u ukrajinskom brodogradilištu Južni Nikolajev gradio za potrebe sovjetske ratne mornarice. Varjag je porinut još 1985., a njegovo je dovršenje prekinuto 1992. nakon definitivnog raspada Sovjetskog Saveza. Kinezi su u nekoliko navrata pokušali kupiti nedovršeni Varjag, ali im je to na posljeku uspjelo tek 1998. Nakon velikih peripetija oko tegljenja nosača u Kinu (Varjag je dovršen do 70 posto i nije imao svoj pogon) konačno je u ožujku 2002. uplovio u kinesku luku i donedavno najveće vojno brodogradilište Dalian (više o kineskoj kupnji Varjaga možete pročitati u Hrvatskom vojniku broj 54). Tamo je ostao privezan uz mol sve do početka kolovoza ove godine kad je oteglijen u veliki suhi dok u kojem je ostao nekoliko tjedana. Fotografije koje su pri tom snimljene pokazuju da je trup broda obojan u standardnu

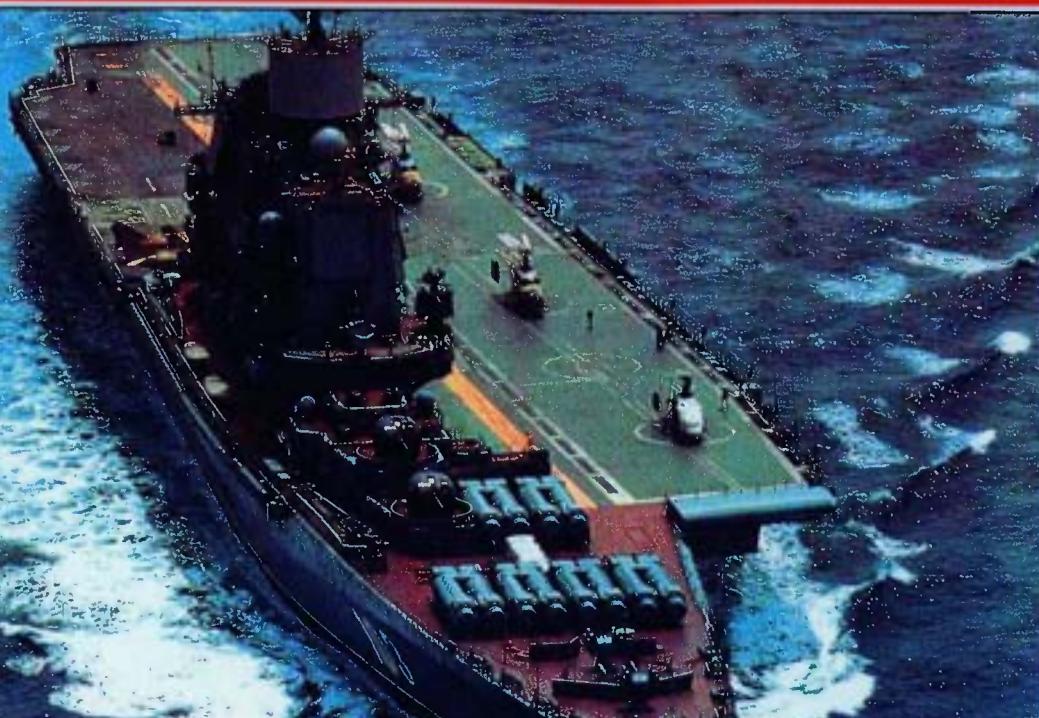
svjetlosivu boju kineske ratne mornarice te da se izvode radovi na zapovjednom otoku.

Ovi su događaji odmah potaknuli lavinu procjena, nagađanja i špekulacija zapadnih stručnjaka i "stručnjaka" koja je prava namjena tih radova. Većina je analitičara ostala već tradicionalno suzdržana tvrdeći da kineska brodograđevna tehnologija još uvijek nije na dovoljnem stupnju razvoja da osposobi Varjag za operativnu uporabu, navodeći podatak da je trup broda previše oštećen da bi ga se isplatio popravljati. Dio analitičara naglašava činjenicu da Varjag nikada nije imao pogonski sustav te da u najboljem (ili najgorem, ovisi o tome s kojeg se polazišta gleda) slučaju može poslužiti tek kao školski nosač za obuku zrakoplovne posade. Nepobitna je istina da bi se Varjag, uz minimalno opremanje, vrlo brzo i za malo novaca mogao opremiti kao školski nosač čiju bi letnu palubu kineski mornarički piloti mogli rabiti kao školski poligon. ■

Trenutačno najveći dokaz da će kineska ratna mornarica Varjag opremiti kao svog prve nosača zrakoplova - fotografija makete na kojoj se vidi Varjag opremljen kineskim oružanim sustavima

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Iako su mu svi
predviđali rezalište,
nosač Gorškov će
ipak, zahvaljujući
indijskoj ratnoj
mornarici,
doživjeti svoje novo
“rođenje”

Siniša RADAKOVIĆ

Laki nosač zrakoplova Admiral Gorškov

Unatoč neobičnom dizajnu i raznolikom naoružanju nosači zrakoplova klase Kiev uglavnom su se dokazali kao dobri laki nosači zrakoplova, sposobni djelovati kao glavni brodovi flote daleko od svojih matičnih luka. Najveći nedostaci uočeni su s pogonskim sustavom koji se često kvario i vrlo lošim borbenim avionom Jak-38 koji se mogao iskoristiti samo za brza vizualna izviđanja na srednjim udaljenostima. Na tim je osnovama sovjetska ratna mornarica pokušala otići pola koraka dalje i razviti još suvremeniji višenamjenski laki nosač zrakoplova, koji će zadržati sve dobre odlike Projekta 1143, ali i otići korak dalje.

Zbog toga je pokrenut Projekt 1143,4 (Krečjet modificirani) na kojem su projektanti pokušali na provjerenoj platformi napraviti bitan korak dalje. Uz to novi je projekt morao poslužiti i kao platforma za ispitivanje najsuvremenijih tehnologija i sustava koji će se kasnije uporabiti na nosačima zrakoplova klase Kuznjećev. U osnovi je zadržana ista koncepcija broda s pramacem rezerviranim za smještaj oružanih sustava, lijevim bokom s velikom uzletno-sletnom stazom i desnim bokom na kojem je dominirao zapovjedni otok.

Veće su izmjene napravljene u naoružanju promjenom protuzračnih raketnih sustava i topova srednjeg kalibra. Veći je zahvat napravljen i u radarskim sustavima.

Kobilica za gradnju prvog, i kako će se kasnije pokazati jedinog nosača zrakoplova iz Projekta 1134,4 postavljena je 26. prosinca 1978. u brodogradilištu Južni Nikolajev (Brodogradilište 444), u kojem su izgrađeni i svi prijašnji nosači zrakoplova iz Projekta 1134. Nosač je porinut 17. travnja 1982. pod imenom Kharkov, ali je vrlo brzo preimenovan u Baku. U operativnu je uporabu, zbog velikih problema s novim radarskim sustavom, prim-

ljen tek 11. prosinca 1987. Nakon raspada Sovjetskog Saveza brod je 4. listopada 1990. preimenovan u Admiral Flota Sovjetskog Saveza Gorškov, jer je ime Baku (glavni grad Azerbajdžana) postalo neprikladno za jedan ratni brod novonastale ruske ratne mornarice. Novo ime nije donijelo i bolju sreću te su se nastavili stalni problemi s radarskim sustavima i pogonskim sustavom. Na kraju je 2. veljače 1994. doživio tešku nesreću strojarnice zbog eksplozije jednog parnog kotla i velikog požara koji je pritom nastao. Zbog toga je u listopadu 1994. oteglijen u Severomorsk na veliki remont. Iako su zapadni izvori naglašali da će i Gorškov uskoro u neko od rezališta potkraj 1994. ponuđen je indijskoj ratnoj mornarici. Nakon desetogodišnjih pregovora sporazum o kupnji nosača i njegovoj velikoj rekonstrukciji (zapravo će se na starim osnovama izgraditi potpuno novi nosač zrakoplova) potpisani je u siječnju 2004., a njegova predaja, sada pod imenom Vikramaditya indijskoj ratnoj mornarici očekuje se tijekom 2009. godine. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Pitcairn

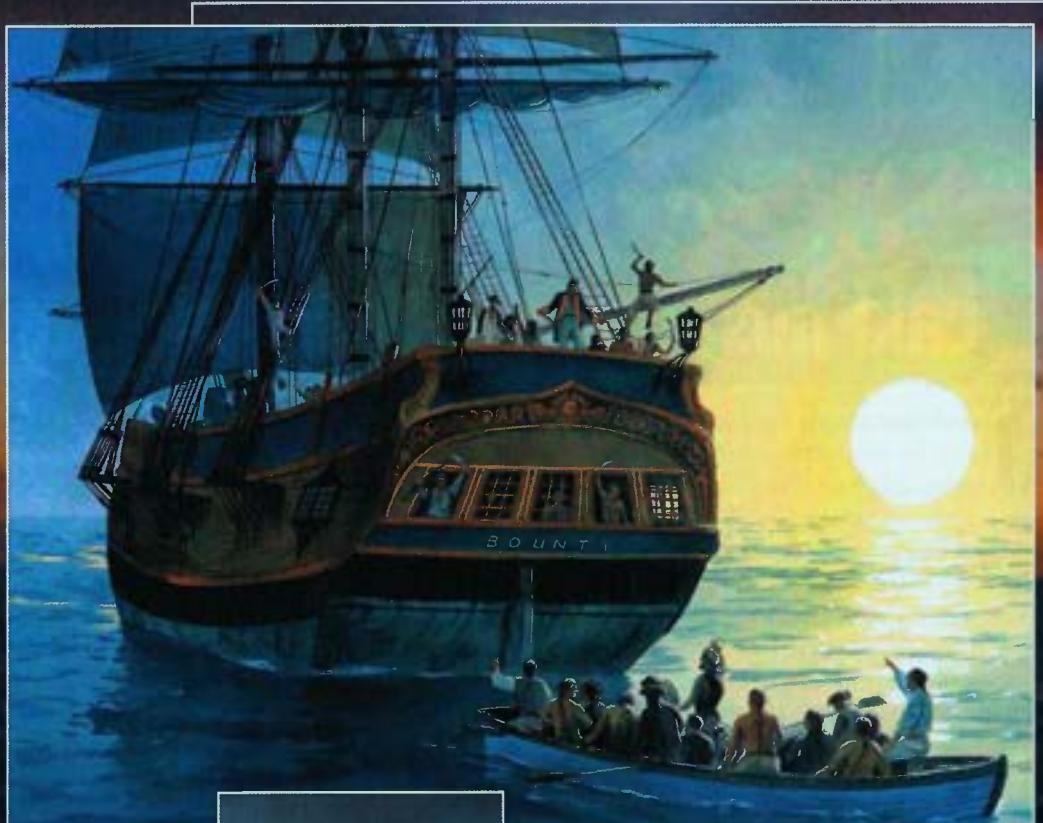
Potomci pobunjenika s Bountyja

Pitcairn je britanska kolonija kojom iz Wellingtona na Novom Zelandu upravlja tamošnji guverner. Otok koji je zbog pobune na brodu Bounty odavno postao legenda, ostao je najosamljenija pacifička točka...

Jurica MILETIĆ

Od Cookova otočja na zapadu do otoka Pitcairn na istoku, Istočnu Polineziju čini pet velikih arhipelaga: ukupno 118 otoka s površinom od samo tri i pol tisuće četvornih kilometara, razasutih na više od četiri milijuna četvornih kilometara pučine Tihog oceana. Na svojem najširem dijelu, prostor Istočne Polinezije proteže se u dužini jednakoj prostoru koji Veliku Britaniju dijeli od naše zemlje.

Otok koji je zbog pobune na brodu Bounty odavno postao legenda, ostao je najosamljenija točka, a ironijom sudsbine, zbog mornarske neposlušnosti britanskoj kruni, bio je to prvi otok Tihog oceana koji je postao britanska kolonija. Od Tahitija ga dijeli nešto više od dvije tisuće kilometara, jedini je komad kopna između Novog Zelanda i Perua, a najbliži mu je susjed otočić Mangareva, petstotinjak kilometara sjeverozapadno. Vulkanskog porijekla, na svim je svojim stranama okružen visokim stijenama, a začuduje što nigdje nema ni traga koraljnim sprudovima. Iako površinom zauzima samo pet četvornih kilometara, zaravni u njegovoj unutrašnjosti vrlo su plodne i pogodne za nastavanje. Istini za volju, kada su 1790. godine devetorica buntov-

Najpoznatija pobuna u pomorskoj povijesti

Engleski brod H.M.S. *Bounty* isplvio je iz Engleske 1787. put Tihog oceana, da ukrca mladice krušnog drveta kojim se trebala obogaćiti prehrana robova na radilištima u zapadnoj Indiji. Doplovivši do Tahitija u pogrešno doba godine trebao je tamo ostati dugih pet mjeseci. Čini se da se za to vrijeme dio ljudi previše prepustio ovozemaljskim užicima, pa se 28. travnja 1789. posada pod vodstvom tada dvadesetčetverogodišnjeg poručnika Fletcherha Christiana, pobunila protiv brodskog

zapovjednika - kapetana Bligha (na slici). Filmska ostvarenja o "pobuni na brodu *Bounty*", a bilo ih je nekoliko, listom navode i rječito ilustriraju njegovu okruglost. U vodama oko Tonge, kapetana Bligha i 18 ljudi koji su odlučili poći s njim, pobunjenici su ukrcali u mali brodski čamac i prepustili moru. Nitko nije očekivao da će se dogoditi čudo: nakon 41 dan plovidbe, Bligh je sa svojim istomišljenicima stigao do otoka Timora u nizozemskom posjedu. Njegov je čamac preplovio 3 618 pomorskih milja, odnosno 6 700 kilometara, a svijet je saznao što se dogodilo.

nika s Bountyja stigla na nj bio je nenastanjen, ali tragovi iščezle civilizacije još su bili vidljivi: naišli su na četiri zaravni na kojima su bili veliki kameni kipovi, nalik onima na Uskršnjem otoku. Kao dobri kršćani, sve su ih uništili i pobacali u more i, na žalost, od njih nije gotovo ništa ostalo. Jedini preostali dio uništenih kipova čuva se danas u jednom od novozelandskih muzeja. Porijeklo nekadašnjih stanovnika, kao i podatak odakle su i kada su stigli, i danas su obavijeni velom tajne.

Sukob zbog žena

Doplovivši do otoka, pobunjenici s Bountyja su sve vrijedne stvari iskrcali na otok, a brod zapalili, kako bi ostali neotkriveni. I dandanas se 23. siječnja slavi kao Bountydan, i tom se prigodom u more spušta nekoliko kopija

Bountyja, a zatim pali.

Osamnaest punih godina svijet nije ništa znao o sudbini tog broda, a onda je igrom slučaja zagonek riješio kitolovac Topaz, koji se zau stavio na Pitcairnu da se opskrbi vodom.

Prve godine koje su pobunjenici proveli na otoku protekle su u znaku ljubomore, podlosti i ubojstava, a uzrok sve mu bila je nestašica žena. Samo tri godine nakon iskrcavanja na životu su bila još samo tri pobunjenika, a svi su Polinežani u međuvremenu bili ubijeni. Godine 1800. živ je bio samo još John Adams, a s njim je bilo devet žena i devetnaester djece koje je Adams odgajao strogo i u skladu s puritanskim načelima. Iako ga je britanska vlada pomilovala, na Pitcairnu je i umro 1829. Bilo mu je tada 65 godina.

Pitcairn je britanska kolonija kojom iz Wellingtona na Novom Zelandu upravlja tamošnji guverner. Svakom rijetkom došljaku na otok jasno je da otočno gospodarstvo obilno potpomaže britanska vlada. Izvan otoka, mnogi će prodaju poš-

John Adams jedini je pobunjenik s broda *Bounty* koji je preživio krvoproljeće do kojeg je na Pitcairnu došlo nedugo nakon što su se na taj otok iskrcali Englezi i Tahici. Četiri godine prije smrti, 1819., pisao je svom bratu u Englesku:

"Poživio sam na ovom otoku trideset godina, imam ženu i četvero djece, i uzimajući u obzir kako sam ovamo prispio, sva je prilika da ga neću nikada napustiti. Izuzme li se rana koju sam zadobio u sukobu s domorocima, dobra sam zdravlja. Ni dana nisam bio bolestan. Mogu te reći da sam učinio sve što je u mojoj moći da ih usmjerim ka putu u Nebo i, Bogu hvala, živimo ovdje udobno i sretno, i već osamnaest godina nije izbila nikakva svađa."

tanskih maraka proglašiti velikim izvorom prihoda, ali u stvarnosti su oni mnogo skromniji od glasina koje o njima kruže. Napokon, niti broj filatelista u svijetu ne raste. Otočani proizvode, njih pedesetak, i košare, male morske pse izrezbarene iz drveta, i neizbjegne male drvene modele Bountyja, ali sve bi

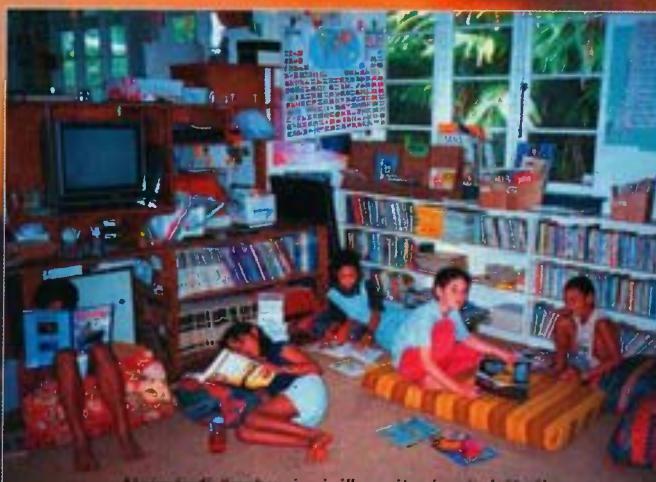
šest obitelji: polovica njih nosi prezime Christian, a brojni su i Warreni i Youngovi.

Svakom posjetitelju koji govori engleski sporazumijevanje s njima neće biti teško, iako govore mješavnom engleskom i tahičanskog. Osnovnu školu vodi nastavnik koji je prispio s Novog Zelanda, ali za sva

ko daljnje školovanje mora se na Novi Zeland. Mnogi su već otišli, ali se na svoj Pitcairn nikada nisu vratili.

Prije desetak godina Pitcairn nije imao ni zračnu luku, niti morsku luku, i jedina veza sa svijetom bili su dugački motorni čamci koji bi povezivali otok s brodovima koji su se u prolazu usidrili ispred njega. Nerijetko, zbog vjetra, brodovi uopće ne spuštaju sidro, već se zaustavljaju tek na sat-dva: da iskrcaju i preuzmu poštanske pošiljke. Posjetitelju, koji nema vlastitu jahtu,

teško je doći na otok, a krstarenje sa zaustavljanjem broda ispred otoka, organizira, uglavnom, samo jedna agencija. Od 1970. do 1980. otok su posjetile samo 64 jahte. Napokon, posjet otoku mora odobriti britanska diplomatska misija, a na vizu se čeka i godina dana. Posjetitelji na jahtama uglavnom završe kao gosti u privatnim kućama, i svi tvrde kako su bili posluženi izvanredno obilnim obrocima, unatoč činjenici da su još 1887. svi stanovnici prešli na vjeru sedmodnevnih adventista. U praksi to znači da ne jedu svinjetinu, ne puše i ne piju alkoholna pića.

Najmladi "pobunjenici" u pitcairnskoj školi

to bilo nedovoljno da nema plodnog tla na kojem svašta uspijeva, i - vanjske novčane pomoći.

Teška dostupnost

Od pedesetak današnjih stanovnika, njih 47 su izravni potomci pobunjenika. Prisjećaju se kako su ih davne 1831. godine pokušali raseliti i u strahu od suše naseliti na Tahitiju, ali na svoj su se otok vratili još iste godine. Tridesetak godina kasnije dvjestotinjak je stanovnika bilo odvedeno na Norfolk, 1 500 kilometara istočno od Australije, gdje njihovi potomci i danas žive. Današnji stanovnici Pitcairna potomci su

**Nada Matijaš: "Andrija Matijaš-Pauk ...da se ne zaboravi",
Naklada Bošković, Split, 2005.**

Ove je godine 9. listopada obilježena deseta godišnjica pogibije Andrije Matijaša - Pauka, legendarnog dozapočvajnika 4. gardijske brigade, posmrtno promaknutog u čin general bojnika kojemu je njegova supruga posvetila svoju prvu knjigu. Već na prvi pogled jasno je da nije riječ tek o još jednoj knjizi o Domovinskom ratu, nego o autentičnom svjedočanstvu jedne žene, prije svega ožalošćene, ali i ponosne supruge, čije je spisateljsko umijeće ovdje potpuno suvišno. Knjiga je preplavljena njezinim emocijama, koje će sigurno potaknuti i emocije čitatelja, a osim iskrenih osjećaja kojima obiluje, ova je knjiga i hvalevrijedno svjedočanstvo iz Domovinskog rata. U njoj su sadržani detalji o 4. gardijskoj brigadi, legendarnoj ratnoj brigadi Hrvatske vojske, koja je nakon Matijaševe pogibije, u posljednjoj akciji nazvana *Pauci*, kao i zapis iz njegovog ratnog dnevnika, s kopijom pojedinih rukopisa. Knjiga je obogaćena i fotografijama iz autoričinog arhiva te slikama i vinjetama, čiji je autor Josip Botteri Dini, kao i prigodnim pjesmama, a osim autorice o njezinom suprugu svoje su dojmove u knjizi iznijeli i mnogi drugi s kojima je za života surađivalo, ponajprije njegovi suborci, čiji prilozi također obiluju pozitivnim emocijama prema liku i djelu Andrije Matijaša. "...bio je moja najveća dragocjenost. Bio je bezgranično sve", riječi su Nade Matijaš otisnute na poledini knjige, a riječi njezinog neprežaljenog supruga zapisane u ratnom dnevniku iz 1993. - "Kad krenemo, gorit će nebo i zemlja!" - pokazuju da je, predmjivejući Oluju, legendarni *Pauk* bio i veliki vizionar.

Marija ALVIR

FILMOTeka

"Što je Iva snimila 21. listopada 2003." (kino)

- hrvatska komična drama (92 min.)
- distributer: KORUS/ HRT/
INTERCOM ISSA
- redatelj: Tomislav Radić
- gl. glumci: Masha Mati Prodan (Iva), Anja Šovagović
Despot (mama), Ivo Gregurević (očuh), Boris Srvtan (ujak)

Ovo se dugo, dugo nije dogodilo. Sa svih strana i u svim medijima bombardiraju nas nevjerojatnom pričom da je jedan hrvatski film savršen. Tim je veće čudo što film potpisuje čovjek kojega je većina hrvatskih kritičara već poodavno otpisala s liste plodonosnih autora. Tomislav Radić, znan u filmskom miljeu kao autor cijenjenih i hvaljenih filmova "Živa istina" i "Timon" s početka 70-ih, posljednjih je godina obilježavan kao glavni pokrovitelj lošeg dramskog programa s malih ekrana nacionalne televizije. Ako se prisjetimo "Olujnih tišina" i "Osvajanja Ljudevita Posavca", iskreno se mora primijetiti da je ovaj Radićev film najugodnije iznenadenje hrvatske kinematografije otkad je hrvatske države.

Za svoj četrnaesti rodendan Iva je od očuha dobila malu digitalnu videokameru. Zainteresirana poklonom, Iva odmah počinje snimati sve oko sebe i počne bilježiti niz zbivanja koja prate proslavu njezina rođendana. Naravno, snima sve ono što bi njezini ukućani najviše željeli sakriti. Kroz gomilu zabavnih scena upoznat ćemo jednu obitelj malo čudniju od prosjeka, ali i suočiti se s ozbiljnim problemima nedostatka komunikacije unutar obitelji. Pomoću vrlo jednostavne, nezahtjevne forme digitalne kamere, Radić je uz izvrsnu fotografiju Vedrana Šamanovića dočarao jedan dan kroz oči četrnaestogodišnjakinje. Budući da je pre malo prostora za opisivanje svih kvaliteta ovog izvrsnog filma, za kraj ću samo navesti nagrade koje je "Iva" osvojila u Puli, na godišnjoj smotri hrvatskog igranog filma: Velika zlatna arena za najbolji film i još tri Zlatne arene - za režiju te za glavnu mušku i žensku ulogu.

Leon RIZMAUL

21. listopada 1805. Trafalgarska bitka

Na taj dan prije točno dvjesto godina u jednoj od najpoznatijih svjetskih pomorskih bitaka u povijesti, britanska flota pod zapovjedništvom admirala Horatia Nelsona pobijedila je ujedinjenu francusku i španjolsku flotu. Dogodilo se to nedaleko od španjolske obale, između Cadiza i Gibraltarskog prolaza. Zapovjednik ujedinjene francuske i španjolske flote admirал Pierre de Villeneuve, prema Napoleonovoj zapovijedi krenuo je iz Cadiza prema Napulju, no iskusni Nelson ga je već idući dan presreo kod Trafalgarskog rta. Engleska je odnijela potpunu pobjedu, a Napoleon više nikada nije uspio konkurirati Britancima na moru. No, pobjeda je zasjenjena pogibjom velikog stratega i organizatora cijelog pothvata, admirala Nelsona. Pogodio ga je francuski strijelac s dva metka u rame i prsa. Teško ranjeni zapovjednik ipak je doživio da vidi potpunu pobjedu svoje flote u kojoj nije izgubio nijedan brod, a njegovi su mornari potopili 19 brodova.

27. listopada 1920. Poljska priznala slobodni teritorij Danzinga

Danzing, ili poljski Gdansk, smjestio se na ušću Visle u Baltik, u sjevernoj Poljskoj. Imala povijest dužu od tisuću godina, no najburnije razdoblje doživio je nakon završetka I. sv. rata, kada je porazom Njemačkog Carstva od njega i njegove okolice stvoreno slobodno područje pod upravom Lige naroda. Daljnijim razvojem događaja nisu bili zadovoljni ni Nijemci ni Poljaci, koji su činili ravnometerni sastav gradskog stanovništva. Nova poljska država, uspostavljena nakon više od sto godina na razvalinama njemačkog i austrijskog te ruskog carstva, željela je da se Gdansk pripoji Poljskoj, a Njemačku u Versaillesu nitko nije ni pitao za mišljenje. Na kraju su 27. listopada 1920. poljski predstavnici ipak priznali postojanje neovisnog teritorija oko grada. Petnaest godina kasnije pod Hitlerovim agresivnim pritiskom Gdansk je vraćen Njemačkoj, a nakon sloma Trećeg Reicha 1945. ponovno Poljskoj, u čijem se sastavu nalazi i danas.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Bit vjere

Mnogi vjernici smatraju da je bit naše vjere da se trudimo biti dobri i vježbamo se u krepostima. Time što si dobar stojiš na mjestu, ne činiš svijet boljim, niti ga otupljuješ. U drugim religijama imamo primjera kako se gurui, učitelji joge i monasi trape, tjednima izglađuju i poste. Oni imaju mnogo plemenitih i dobrih ljudi, ali nemaju svetaca. Zašto su sveci neponovljivi i tako veliki? Sigurno ne zbog svojega žrtvovanja i askeze. Sveci nisu veliki ni zbog svojeg bezgrješnog života, niti zbog kreposti. U čemu je tajna kršćanskih svetaca? Samo u jednom - oni su osobno susretli Isusa Nazarećanina! U životisu svakog sveca središnja je točka promjene njihova života susret s Isusom. Sjetimo se sv. Pavla, Terezije Avilske, Ignacija Lojole i tolikih drugih. Uvijek je njihov čudesni život započeo susretom sa živim Bogom, a ne nekim molitvama, postovima ili studiranjem Biblije. Naša je vjera utemeljena na osobi Isusa Krista, ali zašto nam je teško povjerovati da ga i mi možemo susresti?

Mirko ČOSIĆ

Orden Britanskog Carstva

Punim nazivom *The Most Excellent Order of the British Empire* godine 1917., 4. lipnja, ustanovio ga je britanski kralj George V. Starija domaća literatura potpuno neprimjereno osobna imena britanskih kraljeva prevođi kao *Duro*, a novčanu jedinicu penje naziva

pensima. U svakom slučaju, utemeljitelj iznimno visokog britanskog odličja sin je onog glasovitog Edwarda VII., koji je imao čak 58 godina kada se uspeo na prijestolje. Tad mu je, naime, umrla majka, legendarna kraljica Victoria.

Kao svojevrstan odraz britanske demokracije tog vremena, odličje se trebalo dodjeljivati osobito zasluznim osobama, Britancima ali i strancima, za zasluge stečene u domovini, Indiji, kao i u drugim britanskim dominionima i kolonijama. Moglo se dodjeljivati vojnim osobama, bez obzira na to jesu li služili u kopnenim, pomorskim ili zračnim snagama, ali odličje prvobitno nije bilo predviđeno za ratne ili vojne zasluge. Tek godinu dana kasnije razdvojiti će se u dva zasebna ordena: za vojne (*Military*) i građanske (*Civil*) zasluge. Danas se to odličje dodjeljuje za zasluge stečene na bilo kojem području. Njegovi nositelji imaju pravo na naslov *Sir*, odnosno *Dame*, ako je riječi o ženskoj osobi, pa je tako nedavni koncert u Velikoj Britaniji u povodu polustoljetne vladavine kraljice Elizabete II. otvarao i na njemu svirao Sir Paul McCartney, jedan od dvojice još živih članova legendarne skupine *The Beatles*, koji je orden zaradio upravo zaslugama na polju pop i rock glazbe.

Spomenute odredbe o tituliranju ne odnose se na strance koji se drže tek počasnim članovima reda nositelja odličja. Monarh koji vlada smatra se glavarem reda i nosi titulu *The Sovereign of the Order*. Samo se odličje danas dijeli u pet kategorija, redom od najviše do najniže: 1. *Knight Grand Cross*, ili *Dame Grand Cross*, (kratica G.B.E.), 2. *Knight Commander* ili *Dame Commander* (K.B.E. ili D.B.E.), 3. *Commander* (C.B.E.), 4. *Officer* (O.B.E.) i 5. *Member* (M.B.E.). Pravilnikom reda točno je utvrđeno u kojem obliku, na kojem dijelu odjeće i na kojem dijelu tijela se odličje nosi.

Jurica MILETIĆ

www.uws.com

Razvoj naoružanja, a pogotovo ponuda oružja na tržištu, danas je pitanje prestiža i gotovo trenutacne bavoslovne zarade. Site www.uws.com tek je jedan od onih koji predstavljaju dio svjetske ponude i kada su u pitanju proizvođači i samo naoružanje.

Grafički gledano, site je jednostavan, no, informacijski vrlo dobar. Posjetitelj bez većih napora može pronaći određenu vrstu oružja, pregledati je kroz niz slikovnih uvećanja, te procijeniti njezinu vrijednost u odnosu na namjenu. Stranica nudi čak i tzv. *Order form*, tj. obrazac koji zainteresiranim nudi kupnju određenog dijela puške ili pištolja, a tek kada kliknete na neku od fotografija otvara se podstranica s detaljima i tehničkim značajkama oružja. Vrlo dobra vijest je i to da site sadrži mnogo vrsta oružja (pa i s obzirom na namjenu), te je ponajprije namijenjen ljudima koji su u svakodnevnom doticaju s oružjem. Drugim riječima, djelatnicima policije i oružanih snaga. Načelno gledano, site nije loš, definitivno zasljužuje prolaznu ocjenu, no, na njemu se mora još mnogo raditi ne bi li dostigao vrijednost kakvu su postigli vodeći proizvođači, ali i (legalni) dileri oružja.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Napoleon I. Bonaparte radio se na otoku:

- A Korzici
- B Sardiniji
- C Siciliji

2. Poznatu afričku kampanju Napoleon je vodio u:

- A Maroku
- B Alžiru
- C Egiptu

3. Godine 1804. dotadašnji konzul Napoleon proglašio se:

- A kraljem
- B princepsom
- C carem

4. U vrijeme pohoda Velike armije na Moskvu, ruski car bio je:

- A Ivan Grozni
- B Aleksandar I.
- C Petar Veliki

5. Skladatelj koji je poderao posvetu Eroice Napoleonu bio je:

- A Wolfgang Amadeus Mozart
- B Ludwig van Beethoven
- C Johann Sebastian Bach

Rešenje 1a, 2c, 3c, 4b, 5b

HRVATSKI VOJNIK

www.hrvatski-vojnik.hr